

Антропософски вести

Брой 40
МИХАИЛОВДЕН
СЕПТЕМВРИ 2013 г.

ИЗДАВА СЕ ОТ АНТРОПОСОФСКОТО ОБЩЕСТВО В БЪЛГАРИЯ

Антропософията е път на познание и себеразвитие, който обхваща сферите на философията и науката, изкуството и социалния ред, предлага духовно-научни методи за развитие на истинско осъзнаване на реалността, дава обективно обяснение за човешката и световна еволюция. Основателят – д-р Рудолф Щайнер (1861 – 1925 г.) предоставя на всяка индивидуалност в пълна свобода обективно да изследва и провери фактите, изнесени от него за видимия и невидимия свят.

СЪДЪРЖАНИЕ

2. Духовният герой на свободата и изграждането на новата карма
5. Годината 1913 в живота на Рудолф Щайнер
10. Майстор на разговора
11. Как живее антропософията в твоя живот?
14. За вътрешното развитие
15. Инициативата на Гьотеанума “Медитация в целия свят”
16. 70 години от смъртта на Елизабет Фрейде
17. Още за загадките на Марс – Лиана Антонова
20. Владимир Соловьов и задачата на Европа
22. ВИП среща в София
24. Моето първо пътуване до Гьотеанума и срещите ми там
25. Пътуване към човешкото - 7 години АЛПСТ
26. Нови книги:
“Моят жизнен път”
“Азът и неговия двойник”
27. Покани
28. Смехософия
Антропософски групи в България

„Михаил – Духът на времето”, Дейвид Нубат

„Да се живее с убеждението в непрекъсната присъстващата помощ от Духовния свят, с чиста вяра, без никаква сигурност от външния живот. Това е изискването на нашето време.”

Р. Щайнер

ДУХОВНИЯТ ГЕРОЙ НА СВОБОДАТА И ИЗГРАЖДАНЕТО НА НОВАТА КАРМА

Когато приближава септември, започваме да мислим за Михаил и празнично, и делнично. Делнично, защото всяка сутрин той започва да ни призовава да го чуем; празнично, защото неговият празник е врата, през която минаваме всяка година по духовния си път. Преди да застанем пред вратата, сме преминали през Подготовката, а отвъд вратата е Просветлението. Това ни се случва всяка година и с помощта на Йерархиите ние преминаваме все по-подготвени, и продължаваме все по-просветлени. Но какво се очаква от нас, Михаиловите ученици?

Михаил е единственият архангел, който признава изцяло човешката свобода на Земята. Той дава на хората много по-малко инспирации, насоки, указания и импулси от другите архангели. Докато другите архангели се стремят да ръководят хората, да ги подбуждат към едно или друго действие, Михаил се въздържа от това и проявява интерес не към мотивите за човешките постъпки, а към техните последствия. Михаил дава възможност на човека да извърши на света нещо, което произтича от духовно-научното познание, а след това да погледне резултата от духовна гледна точка. Човек може да се приближи към Михаил с последствията от своите свободни дела в духовния свят след смъртта или по време на сън, при което Михаил отговаря с мълчалив жест на въпроса му как могат да бъдат оценени тези дела. Изпълнявайки тази своя роля, той се явява не с меча си, а с везните.

От гледна точка на духовното ръководство на човечеството делата на отделния човек могат да бъдат оценени като правомерни и тогава Михаил взема техните последствия в своето царство. А там земните дела могат да станат космически, могат да станат строителни камъни на един нов космос. Мотивите за онези свободни дела, които биха получили признанието на Михаил, са извлечени от прочетеното в космическата астрална светлина. За да се научи да чете в нея, самият човек трябва да постигне такава степен на Посвещение, която е осъществима, но все още далечна. А за задачите на Михаил още днес са необходими повече свободни човешки дела, защото неговата епоха ще приключи след два-три века. Така че хората, стремящи се към Духовната наука трябва да постигнат способността да четат в космическата астрална светлина още в настоящата, а не в следващата си инкарнация. И тази задача, стояща пред Михаиловите ученици, е свързана с характера на съвре-

„Арх. Михаил претегля души“ – 1480 г.
Кертнер Майстер, „Гемелдегалери“, Берлин

менния път на посвещение. Днешният посветен трябва да може не само да прочете написаното в космическата астрална светлина, но и да го преведе на езика на съвременното мислене, да го внесе в сърцето и съзнанието на четящия. Това духовно усилие е жертвата, която никой друг не може да принесе освен истинският Михаилов ученик. В периода, когато ръководи човечеството, самият Михаил поема ролята на инспиратор на съвременния християнско-розенкройцерски път на посвещение. Освен това той е водач на онези човешки души, които искат да вникнат в неговия утринен призив, появяващ се всяка година във времето на звездпада, защото в годишния ритъм този период е носител на утринните сили. Михаил ни призовава да встъпим в съвременния път на посвещение, пред вратите на

който стои той самият, като ни насочва и напомня. Кръговратът на годината поставя началото на този съвременен път на посвещение в духовното утро на живота на Земята. Вратата към това начало е празникът на Михаил, празникът на възходящата светлина на Духа. Михаиловият празник отбелязва началото на просветлението в човешката душа. Непосредствено от характера на Духа на нашето време следва необходимостта от пристъпването към първата степен на Посвещението чрез дълбоко и задълбочено вътрешно запознаване с Духовната наука. Мировите мисли днес трябва да намерят път от човешката глава към сърцето и да позволят на Михаил да действа в земното развитие.

Верен слух за задачите на Михаил

Михаил иска човекът да стане свободно духовно същество, което да открие откровението, приближаващо се към него от Духовния свят. Той въодушевява хората така, че на Земята да се появи онези одухотвореност, която е достъпна за човешката интелигентност. В началото на господството на Михаил, на човечеството е дадена възможност да мисли одухотворено на Земята. Слязлата някога до човешките глави небесна интелигенция на Михаил, която от най-древни времена е принадлежала на неговата космическа сфера, днес трябва да бъде одухотворявана чрез вътрешната дейност на хората. Това, което стои пред нас като изискване на Михаил е да станем активни в нашите мисли и да изработваме своя светоглед като вътрешно динамични и смели хора. Преминавайки през първата степен на този път, духовният

ученик превръща знанията от Духовната наука в храна за душата си, в атмосфера и въздух, без които душата му не може да диша и да живее. В епохата на Михаил трябва да бъде създаден мост между света на Боговете и човечеството чрез съвместните усилия на хората и Боговете. Верен слух за задачите на Михаил имат преди всичко храбрите и верните души. Рудолф Щайнер често е казвал, че изследването в духовния свят е достъпно само за посветения, но разбирането на резултатите от това изследване е възможно за всеки човек със здрав разум и непредубедено мислене. В епохата на Михаил достъпът до окултни познания е принципно различен от всички предишни епохи и е белязан от жертвеното сваляне на духовните истини от свръхсетивните светове, при което жертвата от постигнатите познания на посветения се състои в превръщането им от недостъпни в напълно общодостъпни знания. А този процес се осъществява чрез преминаването им през физическия мозък на посветения, при което те стават понятни за четящия, след което вече не съществува принципна разлика между посветени и непосветени. Преди осъществяването на този процес съществената разлика между тях се състои в това, че четенето в космическата астрална светлина е било възможно само за посветения и то за такъв посветен, който може да достигне върха на съвременното посвещение. Това му позволява жертвено на пренесе полученото свръхсетивно познание през физическия мозък, като му придаде мисловна форма, достъпна за всички хора. Хората, които изучават Духовната наука, включвайки цялостно своите мисли, чувства и воля, вече четат в космическата Астрална светлина, но не непосредствено, а посредством съвременните духовно-научни мисли. Така че днес нищо не ни пречи да започнем в пълна свобода да извършваме делата си съобразно прочетеното в астралната светлина, макар със земното мислене.

Първата крачка

Пътят към делата, които Михаил очаква от нас е открит по всяко време, ако мотивите за делата ни произтичат от резултатите на тези духовни изследвания и ако ги приемаме достатъчно сериозно. Това е и първата крачка към първата степен, наричана Подготовка, най-подходящото време за която е периодът след Йоановден, който завършва непосредствено преди празника на Михаил. Вървейки по този път, духовният ученик ежегодно се връща през лятото към първите си стъпки, извървени в подготовката. Времето между средата на лятото и есента го връща към подготвителните упражнения и наблюдението на външния свят. Когато Духът на Земята започва отново своето постепенно съединяване с планетарното ѝ тяло, живите мисли на Земята, хлядите елементарни духове, слизат отново в нейното лоно, но вече одухотворени от мировите мисли на йерархиите. Човешките мисли също се завръщат, сега вече ясни и свежи, пречистени в мировите далечини. И тогава Михаил подарява на човешките мисли силата, с помощта на която те биха

се приближили до тези космически мисли. Той освобождава човешките мисли от областта на главата и прави пътя към сърцето отворен за тях. Михаиловият ученик се стреми да последва посочения път от главата към сърцето и да развие истинския вътрешен живот, който да се превърне в сърцето му в такъв огнен меч на Духа, че да може да победи постоянно убиващия неговите мисли Ариман. В този свой стремеж той е подпомаган от Михаил, който го насочва да намери пътя от човешките мисли към мировите мисли. И докато цялата съвременна цивилизация е изградена от мъртвите, убити от Дракона човешки мисли, то днес в Духовната наука можем да намерим мировите мисли, облечени в човешка форма.

Вътрешният храм

Духовната наука се обръща към човешкото сърце като нов познавателен орган. При изучаването ѝ в душата прониква самият духовен живот, който идва от духовния свят и с

„Духовният ученик гледа“ – Г. Райш

това Духовната наука става новото Откровение на Христос. Михаил може да действа в земното битие, когато човекът се стреми да изпълни своите мисли с Мировите мисли на космоса. Човешкият стремеж към духовното познание дава възможност на Михаил цялостно да проникне от духовните царства чак до земното царство. А това слизание на Михаил от космоса на Земята е свързано със слизането на човешката интелигентност от областта на главата в областта на сърцето. Процесът, при който одухотворените мисли слизат от човешката глава като микрокосмическо съответствие на звездния космос в човешкото сърце като единствен орган, който живее цялостно на Земята, започва още със самото изучаване на

Духовната наука. Когато присъединяваме към живота на душата си мислите, идващи от Духовната наука, ние постепенно започваме да изграждаме един вътрешен храм и ако достатъчно интензивно изучаваме съдържанието ѝ с помощта на здравия си разум, ние стъпваме на пътя, който води към свръхсетивния свят и към първоизточника на тези мисли в него. Следвайки по-нататък този път, ние постепенно полагаме в душите си купола на микрокосмическия храм, който се състои от човешки-мирови мисли. Колоните и стените на храма започваме да строим тогава, когато със съзнателни душевни усилия преживяваме съдържанието на Духовната наука като висше произведение на изкуството и превръщаме духовно-научните мисли в свободни имажинации. Тогава започва взаимодействието и взаимопроникването на мировите и човешките имажинации, защото създаваните от нас човешки имажинации, основани на съобщенията от Духовната наука, ни съединяват по естествен път със своите първоизточници във висшите светове, с мировите имажинации. Изградили храма на този етап, ние започваме да преживяваме чисто духовната любов към всички същества и събития в обкръжаващия свят и намираме себе си все повече във волята да съединим себе си със света и все по-малко в търсенето на себе си като отделеност.

Пред Михаиловия ученик стои едно от съществените условия, които са необходими, за да продължи по пътя на съвременното Посвещение – да развие такава чиста, всеобхватна и духовна любов, която Рудолф Щайнер нарича **Михаилова любов**. Следвайки пътя на Михаил, ученикът стига до централната истина на земното развитие, което придава смисъл на всичко съществуващо и за което Рудолф Щайнер казва, че е единствено по рода си свободно космическо деяние, произтичащо от Мировата любов и постижимо единствено чрез човешката любов. Така самият път на изучаването на Духовната наука като първа степен, представлява реален процес на построяването на вътрешния храм. Служенето в храма започва далеч преди появата на усещането за неговото относително завършване в душите ни и минава през внимателното виждане в нашите лични кармични задачи. В процеса на кармичното себепознание, Михаил очаква от нас прецизно да определим своето място сред кармичните потоци и да се вгледаме внимателно в не-нашия поток. Защото точно в чуждия поток се намират нашите жизнени задачи и възможности за по-нататъшно развитие, както и онези качества, които не притежаваме, а трябва да изградим. В кръга на „своите“ ние можем само да доразвиваме опита от миналото и да усъвършенстваме донесените способности. *Новите способности и качества, които нямаме, а трябва да развием, ще намерим в кръга на „другите“.*

„Новата общност“ – Г. Райш

Точно това очаква Михаил от нас. За него имат стойност онези дела, които възникват от съвместната работа, реализирани чрез взаимно разбиране и осъзнаване на общите цели, които отиват далеч зад пределите на различните групи и потоци, и които принадлежат към единното течение на Михаил в свръхсетивните светове. Той очаква от нас да изпълним онази най-важна задача, която е поставил пред нас – да действаме на Земята в конкретна човешка общност на основата на съзнателното разбиране на нашата обща Михаилова карма. И въпреки всички неуспехи, които биха се появили преди постигането на крайната цел, да продължим напред, водени от предаността си към Духа на нашето време. Учениците на Михаил, чиито действия произтичат от собствените им свободни инициативи, но същевременно са носени от чисто духовни импулси, развиват способности, които идват от участието им в свръхсетивния култ на Михаил преди да се родят. Последствията от такива свободни

действия стават основание за възникването на *нова карма* в човечеството, която няма минало, а е насочена само към бъдещето. Носен от този поток на времето, който тече от бъдещето към настоящето и към миналото, Михаиловите ученици постепенно се вращават в духовния свят и изграждат земния си живот така, че той все повече да се превръща в микроскопическо изображение на работата на деветте йерархии в духовния космос. Тогава целият земен живот придобива своя висш смисъл и в най-голяма степен се превръща в истинско изображение на духовните процеси, които в своята цялост представляват непрестанно протичащия в духовните светове култ, чиито действия на Земята се проявяват във формата на всеобхватните закони на кармата.

Днес, в епохата на Михаил, всеки човек среща в лунната сфера преди своето раждане на Земята светлината на Михаиловата мъдрост. При тази среща Михаил показва на човека кармичните задачи на предстоящия му земен живот. За всеки съвременен човек това свръхсетивно преживяване е абсолютно необходимо, за да намери на Земята истинския импулс към свободата. Повечето от хората обаче забравят след раждането си за това свое свръхсетивно преживяване и не се стремят да принесат свободната кармична жертва, така че една важна задача е да им се напомни това, което са приели от Михаил в предрождената си среща с него. За едно такова „забравяне“ са особено загрижени съществата, които някога са отпаднали от сферата на Михаил и сега предизвикват безпорядък във всички кармични връзки на съвременното човечество. Разкривайки тази многозначителна мирова тайна, Рудолф Щайнер посочва кармичните задачи, които всички антропософии са донесли в душите си, с което на „забравянето“ е противопоставена преданост и сериозност към предрождените обещания.

Способността да се постигне едно съзнателно и свободно отношение към съдържанието на духовния свят, което се открива в астралната светлина е специалната задача на съвременния човек. Свободата и съзнателността в този процес са гарантирани от това, че посредникът тук е мисленето, благодарение на което човекът придобива висшата степен на съзнателност, достижима на Земята и преживява собствената си свобода.

Тези, които днес изграждат новата карма, основавайки се на антропософските познания за духовните светове, действат свободно в света така, че Михаил приема последствията от делата им в своето царство, където те се превръщат в космически дела. В лоното на йерархиите те се приемат като нещо чисто човешко, което само човекът може да подари на тяхната цялост. За този дар, който Боговете очакват от нас, се иска много преданост и храброст.

Сега, когато отново приближава духовното утро на Земята, ние сме в очакване на есенния празник на Михаил. Отново природата заспива, Земята се събужда, а Михаил изпраща утринния си призив към нас. Пред строгия му поглед ние можем да бъдем сигурни, че нито едно наше духовно усилие не е отишло напразно, ако сме го извършили с достатъчно преданост и сериозност. Приближавайки се към празника на Михаил, ние можем да мислим за него като празник на верните и храбри души, а за Михаил – като Духовен герой на свободата.

Веселина Велкова,
Стара Загора

ГОДИНАТА 1913 В ЖИВОТА НА РУДОЛФ ЦАЙНЕР

Скъпи приятели, моля, помогнете ми да изразя поне отчасти неща, които бих искал да прозвучат на днешния специален ден. Когато миналата година на 30 март вече отправяхме поглед към следващия 30 март, естествено централното събитие за тази наша среща беше насочено към 100-годишнината от прекрачването на прага от Рудолф Цайнер.

Но междуременно към това централно за нас събитие се прибавиха и други събития. Прибави се и днешната католическа Велика събота, – денят между Голгота и Възкресението. Прибави се още и прекрачването на прага от скъпата за всички ни Светла Бисерова. Това стана точно преди една седмица, в деня, в който човечеството е викало „Осанна”. Един хубав знак

за нашата Светла – че тя беше отзована от духовния свят именно на православната Цветница, в деня на „Осанна”. Към тези три събития да прибавим и прекрачването на прага от любимия за Рудолф Цайнер млад човек Християн Моргенщерн, чиято урна той е държал близо до себе си през целия си живот – под статуята на Представителя на човечеството.

Тези четири събития категорично поставят днешната ни среща под знака на смъртта. Но човекът е така устроен, че той не може да гледа дълго в лицето на смъртта, както не може да гледа дълго и в Слънцето или както казва нашият народ „Жив човек в гроба не влиза”. Точно в този момент, когато сме изправени пред толкова много смърт, у нас заговарва един стар, първичен инстинкт, който ни кара да търсим другото лице на смъртта. Живият човек не може и няма да се примири с гроба, защото вътре в себе си той се досеща, а духовната наука му помага и да разбере, че другото лице на смъртта – това, което се разиграва зад чуждата дума „езотерика” – другото лице на смъртта е първичният копнеж на човешката душа за възкресение и за живот в духовния свят. Този копнеж стои преди всички други копнежи на човека. Когато сме изправени пред лицето на смъртта, или когато размишляваме за нея, обикновено ние я свързваме със съня. – „Сънят като по-малкият брат на смъртта”.

Но какво става, когато човекът заспива? Какво става според обикновеното днешно мислене? Учат ни, че сънят е едно състояние, при което ние, след като сме станали рано сутрин, и сме работили здраво цял ден, се връщаме уморени и вечер заспиваме, за да се събудим на следващата сутрин отпочинали и бодри. Но духовното обяснение е коренно различно. Според него, копнежът към живот в духовния свят е толкова силен, толкова първично вложен в човека, че този копнеж изисква всеки от нас да пребивава периодически в духовния свят и тъкмо поради тази причина човекът периодически заспива. Човекът не заспива, защото върши тежка работа, а обратно: уморява се, за да заспи, т.е. за да пребивава в духовния свят. Този копнеж е вложен в човека още в мига на раждането. Външно погледнато: „Първата крачка на

Рудолф Цайнер през 1913 г., когато избира мястото за Гьотеанума

човека е крачката към гроба.” Но всъщност, дълбокият копнеж към възкресение и живот в духовния свят ни кара да се раждаме на тази земя, да живеем, да се развиваме, да боледуваме и накрая да умираме – копнежът към всепопълнен живот в духовния свят. Всички ние, всеки човек осъществява малко или много този копнеж в рамките на своя живот. Така е с нас, обикновените хора.

Но отправим ли поглед към Рудолф Цайнер, ние ще установим, че този копнеж към духовния свят е до голяма степен осъществен още приживе. В своята автобиография той пише (не мога точно да възпроизведа изречението, но то е по смисъл следното): „В този момент – някъде през 1902 – аз бях изправен пред Мистерията на Гол-

гота и тя стоеше пред моя поглед като най-дълбокият, най-интимният и най-тържествен празник на познанието.” Това е времето, когато Рудолф Цайнер изживява своята среща с малкия Пазач на прага и с големия Пазач на прага. Моля Ви да приемете тези думи като едно малко въведение.

И сега, пристъпвайки към днешната тема „Годината 1913 в живота на Рудолф Цайнер”, аз бих искал да изброя още в началото поне **пет събития** в неговия живот, които се открояват над всички останали в хода на тази 1913 г. Но първо: Защо избрах 1913 г. за тема на тази лекция?

Вие знаете, че целият антропософски свят още дълго време ще бъде носен от вълната на различни 100-годишни юбилеи. Те и занапред ще включват различни възлови събития: от раждането му през 1861 до края на земните му дни – 30 март 1925 г. Но защо се пренасяме точно 100 години назад? Силата на 100 не идва от кръглата годишнина, а от онзи тайнствен ритъм на 33½, който Рудолф Цайнер за първи път описва не като ритъм на повторението, а като „*ритъм на развитието*”. 33½ са годините от Рождество до мистерията на Голгота. И в този интервал от 3 пъти x 33½ години ние можем да установим как той ни позволява две неща. Позволява ни, първо, да проследим живота по такъв начин, че ако погледнем едно събитие, което е станало преди 3 пъти x 33½, да видим днес неговите плодове, да установим как то се е развило в продължение на тези 100 години. Това е едното. Другото, което можем да направим е – изследвайки нашия личен живот – да се връщаме ретроспективно назад и да установяваме същинския произход на нашите душевни драми, на нашите постижения, на нашите заболявания, на нашите съдбовни срещи с другите хора.

И така, през 1913 г. Рудолф Цайнер е на 52 години. Антропософията е в своя втори период – периода на мисленето, на основните понятия, които вече са установени, изработени и изковани от Рудолф Цайнер. Следващите седем години, най-общо казано, ще са свързани с областта на чувствата, когато възникват и драмите, и редица други цикли, посветени на изкуствата. А последният седем-годишен

период ще е посветен на практиката, на волята.

Но сега да се пренесем в 1913 г. и преди да проследим какво се случва в нея, нека да се замислим: В какво обкръжение се намира Рудолф Щайнер, как се отнася светът към неговата личност, към неговото дело? – Светът се отнася с пренебрежение, с мълчание, с игнориране, с подигравки. През тази 1913 г. Макс Хайндл например залива Европа с плагиатските си съчинения, които е написал след като е слушал години наред лекциите на Рудолф Щайнер. Една съпротива има и вътре в рамките на Теософското общество: то предлага все по-мъчителни условия за една съвместна работа в духовния свят. Пречки отвсякъде. Църквата налага пълна забрана върху четенето и изучаването на произведенията му. Дори когато започва строежа на Гьотеанума, църковното настоятелство в Арлесхайм протестира срещу възникващата сграда, която би трябвало „да възпита у човека виждането на кармата“, и излиза с абсурдното настояване: Около Гьотеанума да се издигне висока дървена ограда, за не могат хората да го виждат! – Съпротивата стига и дотам, че много лекции и цикли, на които той лично е държал членовете да присъстват, биват осуетявани. Телеграми хвърчат до онези градове в Европа, където има теософски групи, с цел да бъдат осуетени обявените лекции – телеграмите гласят, че лекциите се отменят! Това важи особено за „Евангелието на Лука“, когато за пръв път прозвучава истината за двете деца Исус. Пречки... Алисия Шпренглер е също една от тях – млада, хубава евритмистка, която се обявява за годеница на Рудолф Щайнер и умишлено предизвиква смут в Дорнах. Това става малко преди брака му с Мари фон Сиверс. Възникват и упреци към Рудолф Щайнер за негови връзки с масонството, за неговият еврейски произход и още какво ли не.

В резултат от всичко това, още тогава всред най-близките му сподвижници възниква убеждението, че около посветения трябва да има един щит, един *жив щит* от хора, които да пазят самия Рудолф Щайнер и неговото дело, както приживе, така и след смъртта му. В такава атмосфера Рудолф Щайнер посреща 1913 г.

Как отговаря той на тези упреци? – Обръща към членовете на Теософското общество и ги пита дали искат да им разкаже кой е той всъщност. Следват няколко лекции, които повече не се повтарят. През февруари 1913 г. той с интимен тон разказва за себе си, за своето детство, изважда на показ кръщелното си свидетелство. В тези лекции говори за себе си в 3-то лице. Той говори за едно дете, което расте, което среща трудности във физическия свят, защото духовният свят е много по-ясен и разбираем за него, отколкото предметния физически свят. Разказва за едно малко дете, което има някои странности в поведението си. Една от тях е, че то се храни по такъв начин, че след всяко ядене захвърля вилици, лъжици и чинии, считайки (и то доста дълго време), че те са предмети за еднократна употреба, които не служат, след като са вече употребени. Споменава и един друг интимен момент от своето детство, когато в чакалнята на тази гара, където работи бащата, малкият Рудолф има, както

той го нарича, едно „**тотално окултно изживяване**“. И в това тотално окултно изживяване малкото дете първо вижда един образ, после чува и накрая вниква в това, което се разкрива пред духовния му поглед. Ние виждаме, как още в ранното детство, у Щайнер се проявява – и то едновременно – имагинацията, инспирацията и интуицията. Така малкото дете по свръхсетивен начин стига до едно трагично събитие, до смъртта на една далечна негова роднина. Ето в такава интимност Щайнер разкрива първите години от своя живот и от своето развитие.

Но позволете ми, тъй като 1913 г. е необозрима, както и всяка година, а всъщност и всяка лекция, и всеки ден от живота му са необозрими, позволете ми да изброя се върна към онези пет кулминации през 1913 г., за които споменах в началото.

Първата е основаването на Антропософското общество в Берлин. Втората е през лятото – премиерата на четвъртата мистерийна драма. Третата кулминация е на 27 август – рождения ден на Гьоте – когато става първото публично представяне на евритмията. Четвъртата кулминация е на 20 септември, денят на Елевзинските мистерии, когато се полага основния камък на първият Гьотеанум. И в следващите месеци – октомври и ноември – идва петата кулминация: възвестяването на Петото евангелие.

Външни наблюдатели описват Рудолф Щайнер като човек, у когото често има светкавичен преход от ленива отпуснатост към трескава дейност. Разбира се, като антропософи, ние не можем да приемем тази ленива отпуснатост като нещо, което ни позволява да видим един човек седнал да мечтае или да витае в облаците. Но тази привидна отпуснатост е съпроводена от светкавични, мълниеносни решения и действия. Като един пример само за това, кол-

ко неочаквани са действията на посветения, можем да си припомним маниера, по който той пише четвъртата, пък и другите мистериини драми. Той пише текста в нощта преди репетициите. Предният ден не се знае какво ще стане с Щрадер или с Капезий. В нощта преди репетициите той пише текста, дава го в ръкопис, артистите го разучават и на другия ден го произнасят на сцената. Това е трескавата дейност.

Сега нека по-спокойно да се върнем пак на тази 1913 г. и да я проследим месец по месец:

В началото на януари Щайнер приключва един цикъл за Бхагават Гита и Посланията на апостол Павел, започнат през декември предната година.

През февруари чете друг цикъл, в който говори за живота между смъртта и новото раждане, и където за пръв път разкрива духовната индивидуалност на братя Грим и на Якоб Бьоме. В Прага изнася следващия цикъл „Правилни и погрешни стъпки в духовното развитие на човека“.

На 2 февруари идва първата кулминация – основаването на Антропософското общество. Сега не можем да му отделим достатъчно време; искам само да припомня, че самото решение е взето точно 33 години след началото на

Печат към първата драма
„Портата на посвещението“

Михаиловата епоха, точно 33 години след 1879 г. Ние знаем, че съжителството с теософите вече е мъчително и за двете страни. Щайнер не може да се примири с ориенталския маниер и ориенталските схващания на теософите, и както става във всички духовни движения, духовното движение тръгва по свой път и стига до там, че си изгражда свой дом. Самото основаване на Обществото става в Берлин. Откъсвайки се от Теософското общество и основавайки Антропософското общество, Щайнер не се включва пряко в неговата работа, не е в Ръководството, не е в никакви управителни органи или структури, той е само „приятел“, както казва, и съветник на Обществото. Това става през февруари 1913 г.

Следват няколко важни лекционни цикли и изобщо, освен тези 5 кардинални събития, Щайнер предприема и 9 задгранични пътувания, в които той обикаля Европа, включително и Англия: като че ли за последен път иска да предупреди духовно търсещите души в Европа какво ги очаква, защото Първата световна война чука на вратата.

През март той говори във Холандия за „Какво значение има окултното развитие на човека за неговите обвивки“, през април са лекционни цикли в Дрезден, Ваймар и Берлин, през май – в Англия за „Мистерията на Голгота“. Във Франция лично основава антропософския клон „Архангел Михаил“. В Хелзинки – отново говори за Бхагават Гита. През юни основава Антропософското общество в Швеция.

През юли говори в Мюнхен за „Тайните на Прага“. Изобщо, необозрими са тематиката и откровенията на Рудолф Щайнер, но си струва да се спрем на споменатия цикъл „Какво значение има окултното развитие за човека“. Това е неговият най-често преиздаван лекционен цикъл. Там той описва прости практически правила за ежедневието на окултния ученик. Този цикъл може да ни служи като „наръчник“ за това какво да ядем, да пием, как да заспиваме, как да се обличаме. Всички подробности, които дава за хранителните субстанции – захарта, кафето, чая, цигарите – могат да се намерят в тези лекции. Указанията са не-догматични, спонтанни, и често пъти изненадват неговите ученици. „Вегетарианските мисли“, казва той, „не ни правят автоматично по-морални“. „Вегетариански мисли“ не означава, че са „автоматично морални мисли“.

Вие знаете и тази шеговата забележка към един негов последовател, който го попитал: „Д-р Щайнер, аз не ям вече шунка, но мисля за шунка. Какво да правя?“ – „По-добре яжте шунка, отколкото да мислите за шунка.“

Или пък случаят във влака, когато той пътува от Виена за Берлин, заобиколен от онзи жив щит, за който споменах, заобиколен между другото и от млади дами, а дамите са специална част от обкръжението на посветения и, както стана дума наскоро между наши приятели в Стара Загора, „женската красота предизвиква промяна в съзнанието на посветения“. Но това е друга тема. В това женско обкръжение, в този женски свят, който плътно обкръжава Щайнер до края на живота му (между другото, първият Гьотеанум е постро-

ен главно от жени, защото мъжете са на война), се случва следното: В същото купе, като част от „живия щит“, пътува и млада майка с нейното 3-годишно момиченце. По време на пътуването то започва да хленчи: „Мами, искам салам“. Настъпва смущение, всички се чувстват неудобно – как така в присъствието на Щайнер може да се говори за салами? – Обаче на първата спирка той слиза, купува две парчета горещ салам, дава ги на детето и казва „Яж“...

И понеже мислите ми отлетяха в тази посока, ето друг куриозен случай. Негов близък приятел, собственик на фабрика за ликьори в Прага, остава потресен, научавайки за пагубното въздействие на алкохола върху човека и задава въпроса: „Какво да правя сега? Как да произвеждам и продавам ликьор? Няма да бъда с чиста съвест.“ Щайнер отговаря: „По-добре продавайте ликьор с нечиста съвест, отколкото някой друг да го продава с чиста съвест.“ Но освен че бдят за него, много от последователите се стремят по всякакъв начин да му подражават; нещо, което той никога не одобрявал. – Веднъж, изкачвайки се нагоре по хълма в Дорнах, той се навел да извади някакво камъче от обувката си и казал на своя спътник: „Виждате ли, трябваше да направя това, защото иначе утре целият Дорнах щеше да куца.“...

Тези забавни истории бяха като един кратък отид, а сега да вървим нататък през годината. Ще прескоча премиерата на четвъртата мистерийна драма, както и раждането на новото изкуство „евритмия“, за да се спра на това, което наричаме „*Основополагащата камък на Първия Гьотеанум*“.

И така, идва 20 септември, денят на Елевзинските мистерии, денят, в който някога са ставали посвещенията в Елевзинските мистерии, денят, в който самата Мари Щайнер, през 1902 година става член на Теософското общество. Каква е накратко предисторията? В началото имаме само един гол

хълм, далеч от населени места, известен в историята като „Кървавият хълм“ поради една историческа битка от 1499 г., когато швейцарците извоюват независимост от Рим. Когато Щайнер го посещава за първи път, става нещо неочаквано – Запазен е един разговор между собственика на земята – зъболекарят Емил Гросхайнц, който разполага с този терен, и Рудолф Щайнер. В разговора Рудолф Щайнер споменава, че ние, имайки предвид Антропософското общество, „ние отдавна искаме да създадем някъде един наш Байройт.“ Зъболекарят казва – „Добре, аз мога да отстъпя цялата земя, но Базел няма архитектурни разрешения за тази територията“. Щайнер отвръща – „Базел може да няма строителни разрешения, но *Базел има добра теософска карма*.“ – И следва една много вълнуваща нощ, която Мари Щайнер описва. Това е нощта, когато Щайнер за пръв път стъпва на тази земя, в тази местност. Тя си спомня: „Никога не съм виждала Рудолф Щайнер толкова неспокоен.“ За първи път откакто се познават, той отлага свое пътуване – своето заминаване на следващия ден.

Представете си нагледно тази сцена – една септемврийска нощ той излиза сам, с кожени ботуши и с чадър,

Печат към втората драма
„*Изпитанието на душата*“

който познавате от някои фотографии, изкачва се нагоре с чадъра – моля ви представете си го живо – държи чадъра и опипва с него земята. Гледа звездите, после опипва земята, звездите – горе, земята – долу, и в един определен момент изрича: „Тук е мястото!“. За мен беше много вълнуващо, когато научих това и тази сцена непрекъснато стои в ума ми – тази нощ през септември, в която Щайнер за пръв път стъпва на мястото, където ще се разиграят толкова събития през следващите години.

Какво става на 20 септември? – „Максимално екзотерика и максимално езотерика“. – В 6 часа следобед, вече тъмно през септември, в присъствието на няколко души и в светлината на факли, Рудолф Щайнер слиза в изкопа, девет стъпала надолу в земята и поставя там основополагащия камък, който – както знаем – се състои от два медни додекаедъра с дължина 96 см, където върху кожа от мъжко теле той записва няколко думи. Тези думи са: имената на йерархиите (всичките девет), „Антропос“ като име, трите розенкройцерски мантри: E.D.N. – I.C.M. – P.S.S.R., цифрите 3, 5, 7 и 12, и надписът: „20 септември 1880 година след Мистерията на Голгота, когато Меркурий като Вечерница е в знака Везни“. Това е надписът, който той полага в земята, „в царството на елементите като един видим знак за бъдещата, обещана пред духовния свят, антропософска работа на Земята“. После върху него полагат 13 рози и всички присъстващи сплитат ръцете си върху тях. След построяването на Гьотеанума, точно над основополагащия камък под земята, на същото място отгоре ще се намира ораторският пулт в голямата зала.

Мантричните думите на Рудолф Щайнер при полагането на камъка са ни познати като „Макрокосмическата молитва Отче наш“. Той ги произнася за първи път, без да е знаел предварително за тях, но е бил сигурен откъде идват. Какво го кара да произнесе тази макрокосмическата молитва „Отче наш“? В този момент той – казва Рудолф Гросе – сякаш е чул един вик от душата на човечеството, вик на болка, безнадеждност и ужас пред познанието. От душата на човечеството се носи ужас пред духовното познание. Основополагащият камък и макрокосмическата молитва „Отче наш“ са отговорът на цялата Пета следатлантска епоха. Както Четвъртата епоха ни дава четирите Евангелия като „Евангелия на откровението“, така и Петата следатлантска епоха, Западът ни дава Петото евангелие като „Евангелие на познанието“. Целият основополагащ камък е обгърнат от духовната аура на Петото евангелие. Духовният свят позволява Петото евангелие да прозвучи на Земята. Но по този начин духовният свят провежда и нещо като „тест“ за цялото човечество. Духовният свят хвърля въдицата и чака. Рудолф Щайнер също чака. Той чака „спиритуалното ехо“ от духовния свят и това ехо идва 9 години по-късно с Коледното събрание през 1923.

Не случайно първият Гьотеанум не е нито осветен, нито тържествено открит. Въпреки че се провеждат спектакли, изнасят се лекции, изпълнения, концерти, първият Гьотеанум

не е осветен, не е тържествено открит. Спиритуалното ехо не е дошло от духовния свят, за да позволи освещаването на първия Гьотеанум. Затова казваме, че Рудолф Щайнер стои и чака. Но за да дойде това спиритуално ехо и разрешението от духовния свят, е необходима жертва. И тази жертва се състои в унищожаването, отнемането и „убийството“ на първия Гьотеанум. Това е жертвата.

Не мислех да го казвам, но не можем да разглеждаме и да се задълбочим – точно на този ден – в преждевременната смърт на Рудолф Щайнер без да споменем, без да се пренесем в нощта на 31 декември, девет години по-късно, когато става опожаряването на първия Гьотеанум. Ние правим това не за да извършим някаква „панихида“ или „помен“ на трагичното събитие, а за да се проникнем с убеждението, че ако ние днес – като членове на Антропософското общество – не изживеем и не споделим болката на Рудолф Щайнер, породена от това събитие, ако не сторим това, все едно че ние сами отново подпалваме Гьотеанума.

Каква е картината на онзи 31 декември? Нека да си я представим. Когато се съсредоточаваме върху един образ и медитираме, стремейки се към познание от по-друг вид, представете си колко по-далеч бихме могли да стигнем,

ако насочим тази медитативна сила не само върху един образ, а върху една ситуация, защото всяка ситуация е пълна с образи.

Как нагледно да си представим тази нощ на 31 декември 1922 г. и как да медитираме върху нея? – Светът очаква Новата година. 1922 г. изтича. В Гьотеанума е предвидена богата програма за този ден. Тя завършва с вечерната лекция. Ние имаме тази лекция на български и подготвяйки се за днешните си думи аз няколко пъти се връщам към нея. Тя е последната лекция от цикъла „Отношението на звездния свят към човека“. Тя приключва

към 9:30 вечерта. Хората излизат навън и се прибират по домовете си, за да посрещнат Новата година. Тогава между стените, вътре в Гьотеанума, плъзва дим. Двамата пазачи започват да викат, че става нещо. И първото, което установяват е, че противопожарните кранове са заключени и маските за индивидуална защита при пожар не са на местата си!?! – Антропософите са обхванати от тревога. Страхът им е толкова голям, че те веднага правят кордон около целия Гьотеанум и около другите постройки близо до него, опасявайки се, че това покушение може да се повтори и другаде. Но нищо не може да спре огъня. Огънят се разраства, вижда се от десетки километри. В определен момент започват да избухват стъклата. Те са с цветни изображения, избухват и падат наоколо като капки разтопено стъкло.

Антропософите не могат да направят друго, освен да присъстват и да ги прибират от земята като един спомен... Рудолф Щайнер също е там. Неговите първи думи са: „Десет години любов и работа!“. И следващите думи на посветения също са забележителни: „Здрави ли са изпълнителите?“ – Кои изпълнители? Изпълнителите, които на следващия ден – 1 януари, трябва да изпълнят своята предварително опо-

Печат към третата драма
„Пазачът на прага“

вестена програма в Гьотеанума, въпреки че той вече не съществува. Това е важно – да установи дали изпълнителите са здрави! Защото за него е ясно, че пожарът не е край и че антропософската работа продължава. И точно в 12, когато камбаните в Арлесхайм и Дорнах бият за настъпването на Новата година, сградата на Гьотеанума рухва.

През този 31 декември можем нагледно да си представим различните лица на огъня, който унищожава Гьотеанума. Различните лица и метаморфози на огъня, защото сутринта на 31 декември започва с едно вълнуващо евритмично детско представление. В продължение на половин час детските розови воали се носят по сцената като далечно предизвестие за това, което ще се случи по-късно. Това е едното лице – евритмичният огън. Следобедът е представлението на „Фауст“. В това представление Луцифер е изобразен високо над подиума, издигнат от червени огнени езици – второто лице на огъня. После идва лекцията, за която споменах. Повече от десет пъти в нея той говори за пламъци и огън, говори за „астралния огън“, за „огнения танц на астралното тяло“. Сякаш освен евритмично и сценично, огънят е призоваван да дойде и словесно. И накрая, вече „екзотеричният огън“ идва и поглъща Гьотеанума.

Външно погледнато, враговете изпълняват своя замисъл. Външно погледнато, Гьотеанумът изчезва от лицето на земята. Но враговете не предвиждат и не са в състояние да предвидят един друг, езотеричен огън у Рудолф Щайнер, който се изразява в едно неочаквано, внезапно, мълниеносно и донякъде – ако ми позволите тази дума – хазартно решение. Защото в момента, когато Гьотеанумът се сгромолясва, съзнанието му полита в една свършено друга област.

Нека да си припомним онова тотално окултно изживяване, в което малкото дете, а и всеки човек може в един момент, да чуе, да види и да вникне в събитие, което идва от бъдещето (искам да припомня, че когато Щайнер говори за имагинации той ги свързва със зрителното сетиво, когато говори за инспирации той ги свързва със слуховото сетиво, а интуициите – ги свързва с топлинното сетиво).

Ако си представим посветения в тази ситуация, когато Гьотеанумът гори, когато грохотът от сгромолясането на зданието се носи наоколо и когато топлината и жегата го обхващат, ние можем да предположим как в този момент: той вижда, чува и вниква в събития, които не са на Земята, а напират към него от духовния свят. И образно, приблизително казано, можем да предположим, че в този момент Рудолф Щайнер вижда очертанията на новия Гьотеанум. Той чува по някакъв начин разрешението на духовния свят за основаването на едно ново Антропософско общество. И той интуитивно вниква в цялата свобода и необходимост да основе новите мистерии.

Всичко в този момент става ново. Това е „Поверата на времената“ от Основополагащата медитация. Всичко е ново – и Гьотеанума, и Обществото, което ще бъде създадено на Коледното събрание, и мистериите. Всичко е ново.

Бентът е отприщен – „ясна дневна светлина“ се дава на всички, които се стремят към духовното познание.

И отново жертва: Девет месеца след това събитие започва заболяването и през март, на 30 март преди 88 години на този ден, когато слънцето е в Овен, а Луната в Близнаци, Рудолф Щайнер е отзован от духовния свят. Външно погледнато човешкото око може да види дърводелската работилница до несъществуващия вече Гьотеанум, покрита навсякъде с черни драперии. Три олтаря са обърнати към изток. Под олтарите са поставени негови лични вещи. Саркофагът е долу, в подножието на Представителя на човечеството. Една голяма свещ гори. Това виждат външните очи. Но духовният поглед на човека вероятно би могъл да види, как в индивидуалността на Рудолф Щайнер се извършват приблизително същите процеси, каквито имаме в третата розенкройцерска мантра: P.S.S.R.

Вие помнете: „Календарът на душата“ също завършва на тази дата – 30 март. Случайно ли на същата дата завършва и земния път на Рудолф Щайнер? Последните думи от 52-та седмична медитация, когато човекът наистина се свързва с духовния свят, когато прегръща Бога и се усеща прегърнат от Бога, тези последни думи от „Календарът“ мно-

го силно напомнят на последната, трета розенкройцерска мантра – P.S.S.R. Защото „Силата на живота“ от „Календарът“ е същото, което е „reviviscimus“ – новораждането, завръщането в истинския живот! В този момент посветеният се завръща в духовния свят и ние нагледно, почти сетивно можем да си представим, че този живот в духовния свят продължава, че делото на Рудолф Щайнер в духовния свят продължава.

И ние, скъпи приятели – позволете ми с това да завърша – да завърша с убеждението, че ние – като членове на Антропософското общество, чиито имена са вписани в Кървавия хълм,

сме дали нашите имена, а зад имената стоят обещанията, и сме се съгласили свободно те да бъдат вписани там. Те са вписани в нашите Розови карти. Но те са вписани и там, откъдето идват Розовите карти. Вие знаете, че Розовите карти са собственост на мистерийния център Гьотеанум в Дорнах, където те следва да бъдат изпратени след нашата смърт. Така че, позволете ми да изразя едно – надявам се общо – убеждение: че всички ние – като членове на това наше Общество – сме една малка част от живия щит около личността и делото на Рудолф Щайнер, една малка част от този жив и непрекъснато обновяващ се щит, защото той наистина се самообновява, защото, ето, Светла беше отзована, а Зорница току що е призована (точно днес тя получи своята Розовата карта).

Да, нека всички ние бъдем част от този жив щит около Рудолф Щайнер – именно тук, в български земи, под българското небе и под българското Слънце.

Благодаря на всички за вашата помощ, скъпи приятели!

Димитър Димчев
30 март 2013 г., София

Печат към четвъртата драма
„Пробуждането на душите“

МАЙСТОР НА РАЗГОВОРА

Две години от смъртта на Хайнц Цимерман

Хайнц Цимерман

23.11.1937 г. – 6.09.2011 г.

Бих искала да кажа няколко думи да приноса на Хайнц Цимерман като член на Ръководството на Гьотеанума. През 1987 г. тогавашното Ръководство – Фридрих Хибел, Йорген Смит, Рудолф Грос, Хаген Бизанц, Манфред Шмид-Брабант, Гизела Ройтер и аз – решихме да поканим Хайнц Цимерман да се присъедини към нас. След кратък размисъл той се съгласи и през 1888 г. стана член на Ръководството заедно с Ролф Керлер. Това сложи началото на едно чудесно приятелство между тези две забележителни личности, както и между тях и Ръководството. Хайнц Цимерман бързо разбра задачите на Ръководството.

По онова време само членове на Ръководството четяха уроците от Първи клас на Школата за духовна наука в Гьотеанума. След интензивна подготовка, Хайнц Цимерман също пое отговорност и в началото четеше веднъж месечно уроци в Германия. Много от вас знаят какви плодове донесе дългогодишната му работа. Той всъщност се отдаде изцяло на тези задачи едва когато се оттегли от Ръководството през 2008 г. – тогава имаше повече време за тях.

Хайнц Цимерман беше човек, който наистина можеше да мисли логично. Това не беше само естествена способност, а и нещо, което беше по-

стигнал по пътя на своето развитие. Тези, които го познават знаят, че той следеше всичко внимателно, но можеше и да остане мълчалив с часове. В Гьотеанума той придоби тъй да се каже огромно значение за всички, които работеха с него – Хайнц Цимерман беше майстор на разговора. Той разбираше, че един разговор се състои от говорене и слушане, а самият той беше забележителен слушател. Това си пролича в работата му в Ръководството, където ни помогна много да навлезем в процеса на говорене, слушане и вземане на решения. В Гьотеанума дойдоха нови ръководители на секции и постепенно се въведоха нови форми на работа. Хайнц Цимерман често беше в основата на тези промени. Той наистина се чувстваше като у дома си в Гьотеанума. Обичаше изкуството и го подкрепяше с ентузиазъм. Той прекрасно разбираше какво е имал предвид Рудолф Щайнер под метаморфоза на мисленето – независимо дали във връзка с колоните или печатите. Чак до прекрачването му на Прага на 6 септември 2011 г. този мотив го свързваше все по-дълбоко с Розенкройцерския принцип на метаморфозата и възкресението. За него изкуството обхващаше всичко: визуалните изкуства, евритмията, музиката, пеенето и говорното формиране, но може би най-много ценеше езика – особено езикът на Рудолф Щайнер. Лекциите на Хайнц Цимерман по време на големи конференции в Гьотеанума, както и на конференции на секциите са незабравими. Той говореше на големи събирания, но и в малки, по-интимни кръгове – и винаги конструктивно.

Хайнц Цимерман нямаше желание да работи сам – той изпитваше огромно удоволствие да работи с някой колега, като оставаше на заден план, за да има достатъчно време да се развие сътрудничество. Опасността беше, че понякога не настояваше другите да се включат в работата, дори когато се налагаше. Имаше и нещо друго освен тази въздържаност и скромност, нещо с голям социален ефект. Хайнц Цимерман беше възприел и направил своя фразата на Рудолф Щайнер „Стани

човек с инициативи“. Тъй като инициативата беше важен принцип за него, той слушаше какво живее в душите, във волевите импулси и мислите на другите. Голямата му дарба беше, че другите се чувстваха разбрани. Той често казваше „*Ти имаш инициатива – преследвай я. А дали тя наистина ти принадлежи, това ще стане ясно по-нататък.*“ Неговото възприемане на инициативността у другите хора се основаваше върху едно дълбоко християнско отношение. Той можеше да види Христос в другите хора.

Ние, Ръководството на Гьотеанума се надяваме, че Хайнц Цимерман ще продължава да ни придружава, както и Антропософското общество, със също толкова силен дух, както когато беше на земята.

Д-р Вирджиния Сийз
„Антропософи уърлдайд“
Брой 10/2011 г.

Хайнц Цимерман беше мислител, мислител във всяко отношение. Той не можеше да понася хора, които не участват със своето собствено мислене - или поне да опитат да участват. В началото, и неговото мислене беше разпокъсано, което се забелязваше дори в кратките коментари. С годините обаче човек можеше да проследи как той можа да трансформира своето мислене. Първо започна да слуша движението на мисленето. Започна да мисли не само ясно, но и красиво - като форма и като език, с точни думи, с точни примери, с точни образи. Мисленето му все повече се оформяше от красотата и в известен смисъл стана прозрачно - мислите се трансформираха, станаха не само подвижни, а и живи. Той успя да развие живо мислене. След това мислите му станаха осезаеми. Хайнц Цимерман живееше в тази виталност - в живото, развиващо се мислене. А неговият собствен мисловен живот продължи да се променя. Мисленето му стана съд, в който другите можеха да се изразяват. Хайнц Цимерман ставаше все по-достоеен за обич, защото *чрез него говореше добротата.*

Джон МакАлис

КАК ЖИВЕЕ АНТРОПОСОФИЯТА В ТВОЯ ЖИВОТ? КАКВО СИ НАПРАВИЛ ТИ САМИЯТ?

Ето един пример, в който Хайнц Цимерман разказва за свое преживяване на 25 г. като млад преподавател в Базел

„Във всички класни стаи в училището имаше портрет на Рудолф Щайнер. Това се разбираше от само себе си и не се оспорваше. Първият въпрос, който Колегиумът на преподавателите задаваше на някой нов млад колега беше: „Член ли сте?“ И ако отговорът беше „Член на какво“, на него не се гледаше с добро око. Верността към Рудолф Щайнер и връзката с Антропософията бяха очевидни за всеки, който искаше да работи в някоя институция, създадена въз основа на Антропософията.

Както моите учители, така и по-възрастните ми колеги все още можеха да заявят: „Рудолф Щайнер ми каза това и това“, следователно, то не можеше да бъде оспорвано. Една млада колежка, раздразнена че непрекъснато чува тези думи, най-накрая се разбунтува и отговори така на един възрастен колега: „Аз пък го срещнах много по-късно в Духовния свят, преди да се родя.“

Следователно има две посоки за връзка с Рудолф Щайнер: хоризонтална и вертикална. Днес хоризонталната връзка не е актуална. Съществува известно чувство на носталгия и съжаление за тази връзка. Но носталгията и съжалението не ни позволяват да бъде в настоящето.

Как трябва днес да си представяме Рудолф Щайнер и да създаваме връзка с него? Възниква една трудност. Колкото повече опознаваме Рудолф Щайнер, колкото по-добре се научаваме да разкриваме творчеството му, толкова повече расте нашето уважение към него, към огромния потенциал на тази личност. Но Рудолф Щайнер изисква свобода. Той иска ние да действаме не защото той е казал така, а защото ние имаме в себе си такова разбиране и желание за това.

Длъжни сме да отбележим, че това, което е казал Рудолф Щайнер днес интересува много малко хора, особено младежи. Ето защо „мисионерските“ лекции вече наистина са неуместни. Днес въпросът по-скоро е **„Как антропософията живее в твоя живот?“** **„Какво си направил ти самият? И ти? И ти?...“**, **„Доколко истински представляваш антропософията?“**

Нещо друго, което не е ново, а съществува от Коледното събрание също създава трудности. Тогава Рудолф Щайнер набляга на една характерна черта на антропософията: **Антропософията обединява най-откритият езотеричен живот с най-интимната и дълбока езотерика.** Тук се изправяме пред голям проблем: „Как да обединим тези две области, които съществуват в историята на обществото? Това явление днес е стигнало до кулминационна си точка. От една страна, личностите активни в обществените инсти-

туции – училища, селско стопанство, болници, а от друга – групите и Школата за духовна наука.

През последните години се установява следната тенденция: в институциите и различните области на практическия живот антропософията все повече отстъпва назад. Ще дам за пример един младеж, който поиска да му обяснят кой е Рудолф Щайнер. Такава ситуация беше невъзможна допреди 50 години. Институциите в повечето случаи се борят с натиск от страна на адми-

нистрацията и на родителите да бъдат съвременни, а това поведение на непрекъснато приспособяване кара хората да говорят, че антропософията е частна работа.

Има опасност да се загуби идентичността и антропософията остане само една марка за качество без никакво живо вътрешно съдържание. Описваме тук една обща тенденция. Разбира се, съществуват личности, които се борят идентичността да остане жива.

Големият проблем на клоновете е предаването на щафетата на поколенията. Средната възраст се увеличава, а броят на членовете намалява. Ако си представим какво ще бъде след 20 години, може да се очаква, че много клонове ще изчезнат. Същата констатация важи и за Школата за духовна наука: колко души под 35 години членуват в нея? От 12 хиляди членове 290 са под 35 години. Какво ще бъде положението след 20 години?

Следователно, от една страна установяваме голяма дейност, разгъвана в практическия живот с разминаване на антропософската същност, а от друга – антропософски живот напълно отделен от тази дейност, който ще угасне поради напреднала възраст.

Как стои въпросът с намерението и волята на Рудолф Щайнер да свърже екзотеричната с езотеричната област, да направи от антропософията източник за тази усилна борба, водена в практическия живот и за онова, което се изживява в Антропософското общество (групите) и обратно. Да се направи така, че в Обществото да заживеят актуалните въпроси и проблеми от различните области на живота.

Изправени пред тази ситуация, при която институциите рискуват да се изгубят в борбата с официалните власти и при която групите имат тенденция да се затварят в кули от слонова кост, за да работят сами за себе си, без да се свързват с практически области на живота, се появява въпросът: „Как можем да дадем импулс на практическия живот, изхождайки от антропософията?“

Нека влезем под кожата на един младеж. Да опишем първо това, което може да се нарече „лош сценарий“. Един ентузиазизиран младеж идва на сбирката на една група, пристига пред една стара къща без никакъв надпис.

Звъни, отваря се един прозорец и една много, много стара дама се навежда от прозореца и го пита дали е член. Младежът отговаря, че не е, но иска да научи повече неща за Антропософията. Отварят му и го водят в една стая с запалени свещи и столове, наредени в кръг. Той понечва да седне, но му казват: „Не на този стол, това е мястото на госпожа дорктор еди коя си“.

Разбира се, това е един лош сценарий. А добрият сценарий е пред същата къща да има табела „Антропософско общество. Добре дошли!“ и да бъде посрещнат от човек, за когото има усещането, че е малко по-различен от хората, които обикновено срещат. Защо? Защото този човек се интересува от него, задава му въпроси,

слуша го. В крайна сметка, младежът не е научил нищо за Антропософията, но изпитва още по-голямо любопитство да се запознае с тази Антропософия, защото ако всички антропософи са като този човек, става страшно.

Младите хора биха се заинтересували, ако видят, че антропософите имат различен вид връзка с компютъра, с лаптопа, че имат различно отношение към храненето, че са способни да понасят и да управляват конфликти, че устройват съвместния си живот по различен начин. Това не означава антропософите да бъдат свръхчовеци, които правят всичко перфектно. Те могат да бъдат хора, които се интересуват от живота и от другите.

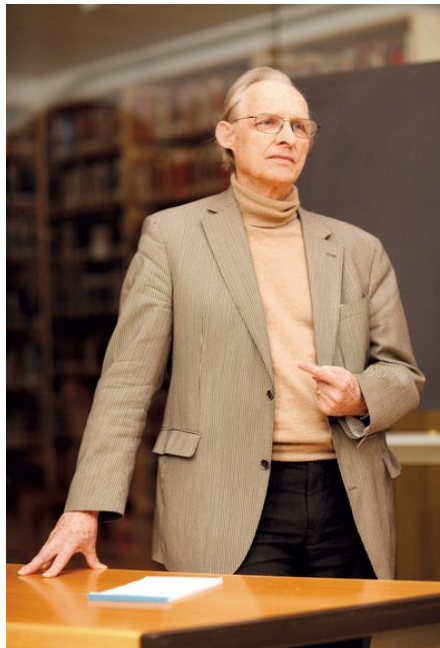
Първото указание, което Рудолф Щайнер дава след Коледното събрание по същество гласи следното: **Антропософите са хора, които носят в себе си въпросите, отнасящи се за човека и вселената и изживяват тези въпроси със същата необходимост както глада и жаждата. Следователно антропософите са хора на път, които имат въпроси и много-много не дават отговори.**

Да се върнем към младежа, който иска да открие Антропософията. Той се пита как да научи това, което антропософите проявяват в живота си. Интересува се от придобиването на „способности“, а не на „знания“. Всеки отговорник на група би могъл да се запита: „Къде при нас този младеж би могъл да научи това, което търси, къде би могъл да развива тези качества, които го интересуват?“

Въпросът може да бъде зададен другояче: „Коя е ядката на антропософията?“ Ние не можем да сведем голямата панорама на антропософията до сбор от познания. В първите десетилетия на антропософията до 80-те години имахме няколко гениални лектори, които успяваха да изразят това.

Днес вече никой няма желание да работи така. Въпросът днес е как аз индивидуално мога да се свържа с антропософията. Трябва да признаем, че в това отношение сме все още в пионерската фаза.

Преди всичко антропософията не е знание, а изкуството това познание да бъде оживено. Рудолф Щайнер формулира това така: **Антропософията започва със познанието,**

оживотворява се от изкуството и завършва с религиозното възприемане. Същността на антропософията е да обедини наука, изкуство и религия. Това означава, че антропософията е наистина антропософия само когато е оживотворена и когато човек има правилно вътрешно отношение към великото съдържание, което тя дава.

Да се обърнем към един друг елемент от живота на групите, а именно въпроса за полагането на грижи за създаване на общности в хода на работата. В устава на Антропософското общество, изработен от самия Рудолф Щайнер са изключени три елемента, които нямат място в Антропософското общество.

Първо, каквато и да е сектантската тенденция трябва да бъде изключена в Обществото. Характерно за тази тенденция е отделяне, отдръпване от останалото човечество. Съществуват членовете на сектата и другите. Членовете на сектата никога не се представят по независим начин, те винаги се позовават на авторитета, на гуруто, на учителя. Ако някой напада учителя, членът на сектата трябва да го защитава. Сектантът има чувството, че знае и може да обучава, а това води до известна арогантност. Сектантът се съобразява с групата, не с индивида – например „Ние, антропософите.“ Но тази група не съществува. Значение има винаги „Аз“, индивидът. Щом пожелаем да се изявяваме в публичното общество с „ние“, нас ни разглеждат като секта.

Вторият елемент, който Рудолф Щайнер изключва от Обществото е догматизмът. Често, след като разберем една истина, ние си построяваме от нея кресло и сядаме в него до края на времената. Но у Рудолф Щайнер съществуват стотина противоречия. Ако някой твърди: „Рудолф Щайнер каза!“ Достатъчно е да потърсим в интернет (много е лесно) и да намерим къде Рудолф Щайнер е казал точно обратното. В действителност нещата, които той изразява винаги са свързани с точен контекст и със съвсем точна ситуация. С други думи, това означава, че аз никога нямам право да обобщавам едно съждение. Това се нарича да развиваш присъствие на духа.

Трето, Антропософското общество не може да се занимава с политика. Една политическа партия представлява определени идеи срещу други идеи. Това е противоположното на една Духовна наука, която не може да бъде налагана по демократичен начин.

Така ние посочихме три двойника на Антропософското общество. Кой е положителният контраобраз на тези двойници?

За сектантската тенденция намираме братството в смисъл на толерантност. Това, което мисли другият трябва да се приема с емпатия. Допустимо е той да мисли това, което мисли и аз трябва да се опитам да го разбера.

Кой е позитивният контраобраз на догматизма? Аз мога

да достигна до безпристрастно мнение чрез познавателно усилие и инициатива. Инициативата може да изхожда само от аза, от човешкото себе, а не от групата. Човекът изгражда собствените си познания, изхождайки от аза и това е контраобраза на догматизма.

На трето място, изпълненият със светлина контраобраз на това, което става в политиката е истинската духовна наука: да се отдадеш на истински духовно познание.

Това са главните елементи на една съвременна общност.

1. Инициатива, признаването на индивидуалната свобода.
2. Преодоляване на сектанството чрез братство. Емпатичен интерес към другия.
3. Жива духовна наука.

От това произтичат три въпроса, които групите могат да си зададат:

1. Добре дошла ли е при нас инициативността?
2. Има ли у нас взаимен интерес към това, което прави другия, без осъждане, интерес, чрез който присъстваме в другия?
3. Как живее духовното познание при нас? Какви са конкретните прояви, които доказват, че то наистина живее?

Тези три положителни елемента са изразени по изключителен начин в Основополагащия камък, който е едно постоянно повтарящо се основаване на Антропософското общество при условие, че с тази метадатация се работи по един жив и активен начин. Обръщението е отправено директно към три области:

Първата област на инициативата:

Всеки от нас е призован три пъти да упражнява „духов-

„Пътят към архетипа“ - Г. Райш

но спомняне”, „духовен размисъл” и „духовно виждане”. Това е призив към индивидуалния импулс за самовъзпитание.

Но откъде идва субстанцията, която да бъде упражнявана? Това е втората област:

„*Вие, Духове на силата...*”, „*Вие, Духове на светлината...*”, „*Вие, Духове на душите...*” Става въпрос за духовния извор на инспирацията, източника на живата антропософия.

Към третата област обръщението е директно:

„*Божествена светлина,
Христос-Слънце,
сгрей нашите сърца,
озари нашите глави...*”

Фактът, че се обръщаме към Христос, Представителят на човечеството, който умира за всички човеци без оглед

на различията, е лекарството срещу сектанството.

Да направим обобщение за пътя на Основополагащия камък от АЗ към НИЕ:

1. Упражнявай – апел към индивида, към индивидуалната свобода = антидогматизъм
2. Универсалност = антиполитиканство
3. „Ние” и братството в „ние” = антисектанство

Този път върви от „аз” към „ние”, а не обратното. Ето защо може да се каже, че Основополагащия камък е постоянно пре-основаване на Антропософското общество.

Хайнц Цимерман,

„*Nouvellas de la Societe Anthroposophique en France*”,
януари-февруари 2011 г.

Превод от френски: † **Светла Бисерова**

ЗА ВЪТРЕШНОТО РАЗВИТИЕ

Указания от Рудолф Щайнер

Резюме от Алберт Щефен

Медитацията

Истинските медитации са пътища, които водят в свръхсетивните светове. Като такива те са едно отражение на инициацията. Често те представляват модели на това, което ще се появи, само че по-късно, в мировата и човешката еволюция. Ако иска предварително да съзре по този начин тези модели в дълбините на душата си, този, който се упражнява, трябва да стигне до медитациите в правилното състояние, т.е. в свобода и любов.

Духовният ученик, казва веднъж Рудолф Щайнер (на 2 октомври 1906 г.), не трябва по никакъв начин да се чувства зависим от друг човек. Дори и ако поради своето положение и професия е външно зависим, вътрешно той трябва да се съхрани свободен. „Позволено му е да изпитва определена гордост, че принадлежи, в духа, към числото на свободните

хора, притежаващи известно благородство, макар и това да трябва да става в пълна скромност и смирение.“ И когато му се случва да не бъде разбран, фактът, че е част от подобна общност, може да му послужи за утешение.

Медитацията трябва да е най-важното и свещено действие през деня. Към нея следва отново и отново да се връщаме с радост и ентузиазъм, точно защото като такава тя трябва да се прави изцяло встрани (от всекидневните ни грижи).

Като духовна храна медитацията става незаменяема за нас. Но именно тези, които се отдават с възможно най-голяма сериозност, ще изпитат – поне в началото – усещането, че са „врхлетени от мисли, свързани с ежедневния живот, с външния свят, с тяхното обкръжение. Те усещат и най-слабия шум като причина за безпокойство, а чуждите мисли и

образи (за предмета на тяхната медитация) като по-притискащи от всякога. Да се противопоставяме на това няма да бъде от полза, защото зад тези мисли се намират определени сили. То е все едно някой, който се намира сред рояк пчели, да се бори с тях, за да се предпази. Пчелите ще го връхлетят с двоен устрем.“

Жезълът на Меркурий

След това Рудолф Щайнер дава едно средство за усмиряване на тези досадни идеи.

Да си представим символа на Меркурий като светещ жезъл, от едната страна черна змия, а от другата – змия със светъл цвят. Черната змия символизира материалните мисли, които произлизат от нисшия ни аз и идват да ни безпокоят. Светлата змия са божествените мисли, които се събуждат във висшия Аз.

„Ако породим този символ с цялото му значение пред своята душа, това противоположно обвиване на двете змии, на светлата и на черната, всички безпокойства ще изчезнат и ще можем да се съсредоточим в медитацията.“

В началото на ясновиждането могат да се покажат (често под формата на диви и уродливи животни, но често и под тази на животни със съблазнителна красота) всевъзможни страсти и инстинкти, които остават скрити в ежедневието. През тях вестителят на боговете Меркурий, въоръжен със своя жезъл, води невредим търсача на Духа-Себе.

Завист и лъжа

Този, който, верен на своята висша същност, сътворява дела, важни за човечеството, по време на живота си все пак ще бъде обект на не една критика. Той обаче лесно ще открие, че през по-голямата част от времето тези атаки произлизат от хора, неспособни самите те да бъдат създатели. Те трудно понасят това някой друг да произвежда нещо, докато самите те не създават нищо. Ето защо чувстват подтик да го очернят.

Дадено обвинение може да изглежда оправдано, казва Рудолф Щайнер, но всъщност зад него се крие завистта. Съществуват много хора, които забелязват това и, връщайки се към самите себе си, дори си дават сметка за причината за тази завист. Може би дори откриват, че сила по-силна от техния „аз“ ги изкушава, и тогава се опитват да я победят? Тя обитава в лоното на тяхната душа и се нарича Луцифер. Какво всъщност прави последният? „Той просто прехвърля всичко на Ариман“, който действа по-надълбоко в жизнения организъм на човека. „Тогава Ариман помрачава способността за съждение на човека. Това помрачаване е лъжата.“

„Завистта и лъжата, продължава Рудолф Щайнер, представляват грях срещу един основен елемент на социалния живот: симпатията. Защото симпатията не трябва да бъде само съпричастност към страданието на другия, а също и към неговата стойност. Човекът трябва да може да се радва искрено на стойността на другите.“

След това Рудолф Щайнер обяснява как тази симпатия

трябва да става все по-безкористна, дотам че да можем да се радваме на успеха на другите и да признаваме без горчивина предимствата, които те притежават и които все още сами не притежаваме. Само така ще сме в състояние да ги придобием и ние. „Чрез завистта и лъжата ние вредим на същността на другия, поставяме се в противоречие с мировия развой. И в двата случая накарняваме законите на вселената.“

Тъй като човекът, който практикува познание на себе си, ще победи завистта, той ще изпита чувство на антипатия към лъжата и ще се опита да я потисне. „В този момент Ариман, духът на пречките, подава ръка на Луцифер. Тогава в астралното тяло ненадейно се вмъква много силен егоизъм. В този случай става дума за тенденция към прикрита лъжа.“

Какви са последиците от потиснатите, но непобедени лъжа и завист? Те се появяват вече по-късно в живота, в една по-напреднала възраст: тези от лъжата се изразяват в боязливост, в страх, а тези от завистта – в объркано и неумело спрямо живота поведение. В следващия живот последициите от завистта ще продължат да действат, увеличени, като състояния на страх и патологично безпокойство, а тези от лъжата – в слабост на физическото здраве.

Истина и прошка

Ако се намираме в присъствието на човек, който в своята съдба понася последициите от склонността си към лъжа, казва Рудолф Щайнер, ние ще трябва да се опитаме да го накараме да разбере плодовитостта на истината. Човекът, страдащ от последиците от завистта е добре да бъде ограден от атмосфера на прошка. Тези два начина на поведение ще са възможни само за този, който съумее да се приближи с любов към висшата същност на такива хора. Така тяхната карма ще се преобрази в спасителна посока.

Рудолф Щайнер описва по следния начин по-нататъшното развитие на нашето поведение: обвинението неочаквано се обръща срещу самите нас (то акумулира лоша карма), а разбирането предава на другия едно съкровище (то смекчава и изкупва кармата).

„Когато човек е добър, той може много да помогне на другите, а ако е лош, може да навреди много на самия себе си, но не и на другите – в дългосрочен план.“

Това е един от основните закони в развитието на човечеството: този, който е бил в услуга на друг човек със своето разбиране, с пълното си с любов приемане, с добротата си, може да е сигурен, че ще получи в замяна от другия някакъв благодатен дар в някой следващ живот. Не става дума само за егоизъм, когато Гьоте казва в едно прочуто стихотворение:

**Бъди благороден,
добър, отзивчив...**

Без доброта към другите нищо няма да върви. Единствено с доброта ще можем да напредваме.

ИНИЦИАТИВАТА НА ГЪОТЕАНУМА „МЕДИТАЦИЯ В ЦЕЛИЯ СВЯТ“

От 4 до 7 юли 2013 г. в Дорнах се състоя поредната четвърта конференция на инициативата на Гьотеанума за медитация в целия свят. Първата конференция се проведе в Ярна през 2010 г. Присъстваха около 160 антропософи, членове на първи клас.

Тазгодишната конференция бе открита от Елизабет Виршинг и Рон Дунселман, който цитира думите на Рудолф Щайнер: **„Голямата болка на Християн Розенкройц е, че хората не медитират или медитират твърде малко“**. Йоханес Нило от архива на Рудолф Щайнер изнесе лекция за състоянието на съвременния човек и общество, и за необходимостта от будност, осъзнаване и медитация.

Срещите с приятелите бе съществена част както преди началото, така и в края на програмата на всеки ден. Те започнаха още предния ден. На гарата в Базел първия срещнат бе Хелмут Голдман от Австрия, с когото продължихме заедно до Дорнах и Гьотеанума. По-късно съвсем случайно по пътя от прозореца на една постройка ме извика Робин Шмидт, основният организатор на конференцията, където се бяха събрали малък кръг от първите пристигнали участници – Артър Зайонц, Бодо фон Плато, Елизабет Виршинг и др.

Повече от десетина от участниците бяха в София преди 3 седмици през юни и не спираха да благодарят за изживяванията – Рон, Рене, Хартвиг, Кристина, Ева, Хелмут, Фроде и хората от Ръководството – Виджиния, Сейа, Пол, Джоун, Бодо.

Спонтанността и радостта при първите срещи с приятелите, създава едни от най-хубавите и стоплящи спомени.....

На 5 юли сутринта, работната група при Рон Дунселман от 20 човека имагинираше и медитираше върху мантрите от четвъртия класен урок, а след това Фроде Барквед изнесе свободен урок.

Панелните презентации разглеждаха в голямата си част прилагането на медитацията в различни сфери – в науката, изкуството, социалната дейност, ежедневието, биодинамичното стопанство.

На обяда срещу мен отново се оказа Хелмут. Казвам му – единствената книжка, която носех от София да чета по пътя, и най-вече при престоя във Виена, бе тази, която ти ми изпрати преди месец – „Рудолф Щайнер във Виена“, и

Бодо фон Плато и Пол Макай

после се срещнахме в Базел, идвайки и двамата от Виена... В почивката – ходене до аптеката в Арлсхайм, медитации в Ателието и Голямата зала...

След обяд другата работна група – пак бях избрал като водещ Рон Дунселман – медитираше върху различни пасажии от книгата на Рудолф Щайнер „Как се постигат познания върху висшите светове“, както и върху

различни чувства – радост и сърдечна доброта. Напомни ми за срещата през 2009 г. в Стара Загора.

Вечерната презентация бе на Бодо фон Плато, който разгледа началото на импулса за тази инициатива преди 7 години, като отдадохме почит към Хайнц Цимерман, един от първите в нея. Участници от някои страни споделиха опита си в своите страни. Нови срещи, проекти, покани за бъдещи конференции... и онзи непознат млад мъж пред Гьотеанума, който в късната вечер ме спря и почти 2 часа ми задаваше въпроси, докато не стана студено...

На 6 и 7 се повтори същата програмата. Разговорът с Вирджиния Сийз в една от паузите продължи по-дълго.

Вечерната сесия бе посветена в търсене на нови идеи и перспективи на този импулс. Разпределихме се на малки групи, а нашата се спря на социални теми в различни страни. Хората се вънуваха от протестите в България.

На раздяла срещам Рон. Виждаш ли – казвам – преди 4 години и 4 месеца се срещнахме с теб, когато водеше медитация в България. Сега се срещаме тук в Дорнах – ти пак водиш същите медитации – 4 години и 4 месеца, плюс урок 4, който е четен на същата дата, на която бяха нашите занимания в Стара Загора – на 7 март, а тогава аз навършвах 7 пъти по 7 години. А сега, това беше четвъртата конференция от 4 до 7 юли.

Д-р Трайчо Франгов

Медитацията не се състои в постижение, а в нашата отговорност да извървим пътя. Отговорността е съществен елемент от съзнателната душа. Няма връх, който да очакваме да превземем – по-скоро медитацията открива пред нас безкраен път и хоризонт. Освен това няма и награда, освен тази, че можем да поемем по-големи отговорности.

Ернст Кац

70 ГОДИНИ ОТ СМЪРТТА НА ЕЛИЗАБЕТ ФРЕЙДЕ

„Една от малкото, които разбират моите лекции“ – Рудолф Щайнер

(1879 – 1943 г.)

Д-р Елизабет Фрейде е родена в Хага, Холандия на 16 юли 1879 г. в семейство на теософи. Годината на раждането ѝ подсказва за дълбоката ѝ връзка с духовните същества на планетните сфери и пътищата на тяхното влияние. Та нали слънчевият дух Михаил според древната окултна традиция, потвърдена от Рудолф Щайнер поема задачата си през 1879 г. като Дух на епохата, която ще продължи през следващите 350 години?

Тя отрано се интересува от звездното небе. Сред книгите на по-големия си брат намира едно четиритомно съчинение на френския астроном Никола Камий Фламарион (1842 – 1925), което я стимулира да научи френски. На 16 годишна възраст започва да изучава Гьотевия Фауст. Благодарение на изключителната си памет и голям ентузиазъм скоро научава наизуст целия Фауст. Следва висше образование в университета в Лайден, където учи математика, астрономия, философия. Особено я привлича Хегел, който ѝ помага да развие не само ясно, но и подвижно мислене, което става нейна характерна черта. По това време учи и санскрит, спортува и учредява клуб по гребане за жени.

През лятото на 1903 г. тя се среща за пръв път с Рудолф Щайнер на Теософски конгрес в Лондон. Външният му вид ѝ прави дълбоко впечатление

за разлика от това, което той казва. „Едно изражение пълно с вътрешен огън, пълно с най-проницателно внимание и контролирана волева сила“ – това е първото ѝ впечатление. Една година по-късно на конгреса в Амстердам отново лекцията, която слуша не успява да я развълнува. Очите ѝ се отварят след като прочита излизащата на части книга „Как се постигат познания за висшите светове?“ Едно от най-дълбоките ѝ изживявания са лекциите на Щайнер през април 1909 г. в Дюселдорф „Духовните йерархии и тяхното отражение във физическия свят“ (Събр. съч. 110). Позовавайки се на един труден пасаж в „Бхагават Гита“, Щайнер показва как четири групи елементални същества прогонени от духовния си дом в по-гъстите елементи заради еволюцията на човека работят за негово добро в материалните обекти на природата – в ритмите на деня и нощта, в пътя на Луната и Слънцето, очаквайки с копнеж четворен отклик от човека, който ще ги освободи от изгнаничеството. Рудолф Щайнер препоръчва на Вреде да вземе „Бхагават Гита“ като тема за медитациите си. Нейният съзерцателен поглед върху природата, хумор и приветлив характер и най-вече духовната ѝ преданост без следа от сантименталност са свидетелство за силния и съзнателен стремеж на Вреде да се свърже със сферата на елементалните същества.

Вреде пътува при всяка възможност, за да присъства на лекционните цикли, които Щайнер изнася в различни градове в Европа. Между 1910 и 1913 г. тя продължава обучението си в Берлин и няколко години живее в същата къща, в която живеят и Рудолф Щайнер и Мари фон Сиверс. Така че между тях често възникват неформални срещи и разговори. Летните месеци прекарва в Мюнхен и се включва в подготовката на Мистериите драми като преписва на машина текста, който Щайнер е написал предишната нощ.

През април 1914 г. Фрейде се премества в Дорнах, където помага в построяването на първия Гьотеанум и се сприятелява със скулпторката Едит Марион. През 1918 г. започва

да изгражда библиотеката и архива в Гьотеанума. Със собствени средства купува скъпите преписи на лекциите веднага след напечатването им от стенографските бележки.

На Коледното събрание през 1923/24 г., когато Щайнер учредява отново Антропософското общество, той посочва като членове в Ръководството Мари Щайнер, Алберт Щефен, Ита Вегман, Гюнтер Ваксмут и Елизабет Фрейде. Освен това Вреде става ръководител на Секцията по математика и астрономия. Ето какво казва Рудолф Щайнер по този повод „Вие виждате, че надписът над училището на Платон с основание гласи „*Бог геометризира!*“ Човек може да проникне в същността на Платоновото учение... само чрез математиката... Тази област в бъдеще ще бъде поверена на д-р Фрейде“. В Платоновия поток, към който Рудолф Щайнер причислява Елизабет Фрейде, винаги се е изучавала математика и астрономия. В лекциите си върху кармичните отношения Рудолф Щайнер посочва, че хората около него принадлежат повече на Аристотелевия поток. В това отношение Елизабет Фрейде е изключение. Според Щайнер, тя се инкарнира по-рано тъкмо заради антропософията. Когато през април 1935 г. Елизабет Фрейде (заедно с Ита Вегман и други известни антропософи и групи в Холандия, Англия и Германия) е изключена от Ръководството, това означава изключването на Платоническия поток, към който принадлежи.

През март 1943 г. Вреде произнася слово в крематориума, където предстои да бъде изгорено тялото на внезапно починалата Ита Вегман, с която се чувства дълбоко свързана. Накрая казва: „*Сега центърът на тежестта на нашето духовно движение лежи в духовния свят*“. След няколко дни самата тя се разболява за пръв път в живота. През май изнася лекция по повод 400 години от смъртта на Коперник. Но болестта се развива бързо и тя отива в Аскона, където умира на 31 август 1943 г.

Извадки от книгата на

Томас Майер

„*Въпросът за Бодхисатвата*“

МАРС – ЗАГАДКА В КОСМИЧЕСКАТА ХАРМОНИЯ И ЕДИНСТВО

За да можем да говорим и размишляваме върху темата на това изложение, предварително приемаме, че всеки, който ще чете този вестник е добре запознат поне със съдържанието на „Тайната наука“ и „Теософия“ от Рудолф Щайнер.

Нека си припомним, че в прехода от Старият Сатурн към Старото Слънце, Господствата принадлежащи към Втората йерархия, сгъстват и свиват сатурновата субстанция и продължават да я свиват, докато Старото Слънце приема размерите на едно небесно тяло, в чийто център се намира Слънцето, а периферията му се покрива с днешната орбита на Юпитер.

По-късно, по времето на Старата Луна, йерархията на Силите, Динамис, свива Старото Слънце до предела на марсовата орбита. В разволя на развитието на Старата Луна вече се разграничават 3 вида Сили в различен стадий на развитие. Тогава се образуват две нови небесни тела, едното от които заселват съществата на Старото Слънце и напредналите същества от Силите, а изостаналите същества населяват и образуват кръжащата около Слънцето Луна. При създаването се огромно различие в темпото на еволюцията, редица причини налагат и довеждат до ново грандиозно събитие, като чрез намесата на Силите се осъществява това, което езотериката и старите Мистерии наричат „**Битката на небето**“. Събитие, което съдържа в себе си и първичната тайна за възникването на Злото.

В процеса на необходимите стъпки за окончателното установяване на външната слънчева система се минава първо през акашовото или Арупа състояние на формата, съвпадащо със създаването на сферата на Сатурн. Второ, Рупа или духовно-мисъл състояние на формата, отговарящо на сферата на Юпитер и трето, духовно-астрално състояние на формата, което се проявява като сфера на Марс. Духовната наука ни разкрива, че ролята на Марс не е свързана само с човешката раса, но и всички същества и неща в царството на Природата не биха съществували, ако Марс не е подготвял почвата за разграничение във видовете.

Създаването на принципа, който дарява способността на човека да стои като съзнателно същество лице с лице срещу обектите, е свързано със сферата на Марс. Йерархията на Силите е отпечатала факти и способности в тази сфера, които проникват човешкото астрално тяло при сливането му на Земята така, че да може да възприема в собствения си вътрешен свят външният физически свят. Фактите и влиянията от сферата на Марс върху човека и царството на природата са тясно свързани с еволюцията на Древната Луна. Големината или обема на сферата на Марс съответства на

Лиана Антонова е завършила астрология в Лондон. Автор е на 9 книги, между които „Всичко е поправимо само докато живеем“ и „Активен живот след смъртта или самота“. Член на Антропософското общество в България от 2002 г.

тази на Старата Луна. затова тази планета работи в Слънчевата система като неотменно напомняне на Лунния стадий на еволюцията. Тази планета се явява мястото, където хармонията и единството на космическата мисъл се раздробява и първообразите стигат до точка, където те едва са в състояние да създадат свят от диференцирани обекти. Точно тази степен в еволюцията на Слънчевия космос се проявява като образуване сферата на Марс.

Слизацият към земна инкарнация човек, преминавайки Марсовата сфера сваля като дар от неговите сили толкова, колкото е заслужил от зрелостта на миналите си инкарнации, като този дар съдържа в духовен вид много важни фактори, които ще играят съществена роля в неговата успешна или неуспешна реализация на Земята.

Тук се налага напомнянето, че Марс е свързан с Великата криза на Древно-Лунната еволюция, и сега на път към

ново земно въплъщение, носейки със себе си вече каквото е свалил като сили от Сатурн и Юпитер, точно там, в сферата на Марс го очаква и загадката. Някои езотерици определят Марс като един **космически Марс-сфинкс**, когото слизацият човек среща по пътя си към Земята и горко му, ако не носи със себе си разбирането на дълбоко закодираната космическа тайна, която този сфинкс съдържа.

И така, Марс му дава своя дар във вид на сили, значи дар в духовен вид и... все едно му говори (ако разбира се човекът е готов за това, което му казва):

„Ето, ти човече, вече носиш със себе си каквото са ти дали Юпитер и Сатурн, но моят дар е по-различен. Той съдържа много загадки, които от теб зависи, щом слезеш в земното си проявление как и дали ще развържеш и разрешиш. Наричат ме „злотворен“, защото много са моите изпитания докато не познаваш тайната за появата на злото, докато не го разбираш и не знаеш как да се справиш с него. За да се ползваш с моите най-хубави качества ще ти трябва одухотворено разбиране на мировите тайни свързани с твоята същност на човек. В материален свят отиваш и ще живееш, а моят дар ще ти помага засилвайки там, в материалния свят, чрез земните ти сетива твоите усещания и изживявания. Обаче ти, все пак си духовно същество... ще успееш ли да пробудиш и поне да съзнаваш, ако не и да използваш духовните си сили?“

Нещо такова е съдържанието на предизвикателството в погледа на този космически сфинкс на Марс.

Не случайно Марс е наричан „Великата трошачка на духовното единство и хармонията в космоса.“ Част от загадка-

та на Марс се състои в това, че получените от Сатурн сили, през целия земен живот ще настояват, ограничават и изискват строго изпълнение на поставената цел, както е установена веднъж в миналото. Сатурн е твърд и непреклонен, той е гарантът за запазване основата на волевите импулси в цялостното планиране и цялостната памет, които скицират пътя на еволюцията. Сатурн строго съблюдава да няма отклонения от старите и доказани факти във Вселената. Той винаги внася миналото в настоящето, а това е по-скоро назадничаво отколкото прогресивно. Консервативно е да се поддържат първичните неща и методи от миналото, когато са били установени главните закони и цели на еволюцията. Но така действа Сатурн и човекът, докато е на земята, изстрадва тежките му уроци във вид на ограничения.

Силите, които сваляме от Юпитер обаче, дават съвсем други възможности. Юпитеровата интелигенция разширява и „материализира“ във времето чрез последователни степени на еволюцията, поддържайки онова, което е Върховната идея, отвъд време и пространство, но го прави на степени, тъй като развитието до окончателното постижение изисква много време. В протичането на тези степени, Юпитер е склонен да ни даде повече свобода, дори такава, включваща известни рискове, с очакването, че индивидуалният човек ще даде нещо ново, нещо по-различно, а може би и по-добро. Нали това се очаква от човека? Юпитер ни дава възможност дори за отклонения – той създава условия за по-широка свобода, с надеждата, че само тогава човекът може да се разгърне и да прояви своя творчески потенциал, за да се осъществят нови неща и резултати. Изобщо, Юпитер проявява много благосклонност към човека, който търси пътища и средства да осъществи инициативи чрез действие и идеи.

Марс обаче, е другата крайност на Сатурн. Той наистина е бунтар, но това до което той води е нещо като космическо воюване, защото неговата категория цели да разчупи първоначалната обединена цялост в космоса. Множеството индивидуални същества и обекти възприемат форма чрез бъркотия към освобождаване и Марс не случайно е наречен катализатор за впускане в нови неща. Той е бунтар, използващ създадените и образувачи се конфликти, само и само да се действа. Също и по отношение на еволюцията е такъв – да се „продължава работата“ на еволюцията и затова е склонен да се избързва с всякакъв вид освобождаване, което понякога не се знае докъде може да отведе нещата.

Когато човек слиза в нова инкарнация на Земята, той намира точно там противоположното на духовното устройство на сферата на Марс. Това състояние на човека, среща на Земята само външната природа на Марс. За да развие съзнанието си, човешката раса трябва да развие разнообразни възгледи във физическия свят – разнообразни степени на човешкото съзнание, което ще доведе и до различни резултати.

Марс дарява възможността за говор у човека, а точно говорът като израз на понятията, които човекът е оформил

въз основа на възприятията си от земното си обкръжение, се явява и израз на степента на неговото съзнание. Задачата на Марс е да подбужда конфликти между народите, защото конфликтът често се явява една от многото възможности способстваща да се пробуди съзнанието. Ето защо, Марс не може да ограничи своето влияние само от едната страна на воюващите.

Но, може би най-големият дар на Марс, можем да оценим от разбирането как Марс е свързан с желязото на Земята. Ако сами се постареем да проучим многопосочното използване на този метал в нашето съвремие, ще открием и невероятният напредък, който човечеството е направило в развитието на земното си обективно съзнание чрез използването на желязото. Този Марсов дар, желязото, се съдържа и в човешката кръв и чрез това човекът е способен да развие и Аза си.

Обаче, Марсовата интелигенция работи в по-инстинктивните степени на човешката воля и съзнание, а това значи в основата на егоизма... Това в човешкия живот се проявява като вид ентузиазъм, воля за инициатива и дори безразсъдна смелост. Да, но този порив за „действие“, за да се случват и променят нещата, ако дойде у човека не на подходящото време и място? Докъде би довел този порив за действие индивид, който още не контролира егоизма си, не е постигнал равновесие и вътрешна хармония чрез съзнателно усвоявана дисциплина върху чувствата, мисленето и действията си? Ако не е постигнал необходимите знания подплатени с мъдрост?

И тук му е мястото да се спомене, че в човешкото развитие, Марс работи в Разсъдъчната душа, Юпитер в Съзнателната душа, а Сатурн в Духа-Себе. Разсъдъчната душа е онази част на душата, на която мисленето служи, тя е наричана още Сърдечна душа или

„сърце“, но в духа на темата на този материал, а и според астрологичните определения на Рудолф Щайнер, по-правилно е да се каже, че Марс работи в Душата на характера. Тази област от човешката душа още много се различава от Съзнателната душа към чието развитие се стремим. Много още ни предстои да облагородяваме – удоволствия, неудоволствия, симпатии, антипатии, приемането на истината дори в противопоставяне на личните чувства и постигането на Истината и Доброто, които са безсмъртни. В съвременното човечество, което се ласкае с придобивките на интелекта си и творческите си постижения, много по-силно душата ни е заета с личните възбуди, афекти и усещания.

Ако например, всеки от нас само си представи различните хора, които познава в този си живот, хора, които са придобили известност, високо социално положение и минават според съвременните категории, за успешни или постигнали нещо – като президенти, министри, политици, ръководители на общонародни проекти, артисти, писатели и пр., с други думи, хора, за които сме имали вече възможност да си изградим представи и известно мнение чрез постъпките и делата им. Тогава, нека просто се опитаме да си представим как работи у тях Разсъдъчната им душа, чието проявление е

силно свързано с влиянието на Марс. Ами, помислете върху случващото се сега в България, което се започна с мирните протести!? Интересно упражнение за размисъл, нали!?

Влиянието на Марс върху земния живот на човека не може бъде обяснен само с астрологически изчисления и предсказания, но пък без по-дълбоко знание и разбиране на астрологията, не могат да бъдат разбрани и загадките на Марс. Защото не бива да се забравя, че Плутон е по-висша октава на Марс и често просто му „диша във врата“. Плутон е волевият импулс от тройката Плутон, Нептун и Уран и никак не е склонен да търпи процесите водещи към материална трайност. Тук, знам, ще кажете, Щайнер ни е казал, че тройката Плутон, Нептун и Уран са извън Слънчевата система и няма смисъл да се занимаваме с тях. Така е, но това, което Щайнер ни е казал по отношение на тази тройка е било, защото нещата свързани с тях са много сложни, а неговата цел е била да се концентрираме върху усвояването на необходимите знания, които антропософията ни дава и които без друго изискват достатъчно усилие.

Едва ли имате представа какви астрологически трудове съществуват в днешно време от забележителни астролози, които съдбата ми е дала шанс да открия, да изучавам, а и да ги притежавам. Трудове, които въпреки че си служат със съвсем различна терминология от антропософията, дават огромни знания и обясняват значението на тези три планети в умственото и душевно развитие на човека в неговата еволюция. Но тези астролози са духовни изследователи и макар трудовете им да бяха свободно публикувани в близкото минало (70-те, 80-те години на XX век), те не бяха предназначени за масовия читател, а за онези, които ще „дълбаят“ в астрологията. Тези книги вече не се преиздават. Всички велики астролози в човешката история, дори и тези в наше време, отдават голямо значение на тези три далечни планети.

Ето, например **Вили Зухер**, който освен че е голям астролог, антропософ, е и абсолютен последовател на Щайнер, значи неговите трудове и изследвания са в пълен синхрон с учението на Щайнер! Самият Вили Зухер казва, че Плутон, Нептун и Уран са канали на нашата Слънчева система, от извън звездния свят и дава подробни обяснения как интелигенциите на тези планети работят върху човека и върху нашата Слънчева система – забележителни трудове, които са нещо много сложно и не са цел на този материал.

Още по темата: В книгата си „Човек и звезди – астрология в светлината на антропософията“ Рудолф Щайнер казва, че много хора са му задавали въпроса как се отнася теософията към антропософията. В немското издание на същата книга, съставена и коментирана от Хайнц Херберт Шьофлер (доктор по медицина, с десетилетия работещ в областта на

антропософската астрология и автор на много книги), можем да прочетем следното:

„Психологичната антропология на Рудолф Щайнер произлиза от аристотелевата основна концепция за трихотомията. Рудолф Щайнер формулира следните връзки между отделните членове на същността на човека и планетите разбирани в астрологически смисъл така:

Човек-Дух – Нептун
Дух-живот – Уран
Дух-Себе – Сатурн
Съзнателна Душа – Юпитер
Разсъдъчна Душа или Душа на характера – Марс
Сетивна душа – Венера
Сетивно тяло – Меркурий
Етерно тяло – Луна
Физическо тяло – Слънце

Това разчленяване на неговото разпределение на планетите съответства на описания деветчленен човек в „Теософия“ (1904 г.), един от основните трудове на Рудолф Щайнер. Забележително е, че при това разпределение на планетите, пълноценно се появяват Уран и Нептун. По-рано Щайнер посочва, че едва ли си струва да се обръща внимание на тези две планети – Нептун и Уран, тъй като по-късно са се присъединили към нашата планетна система, имат друго положение на осите и т.н. Двата члена, на които те съответстват напълно – Духа-човек на Нептун и Духа-живот на Уран, ще бъдат напълно образувани в далечно бъдеще”.

Както виждате, драги приятели, пак дълбоки мирови тайни.....

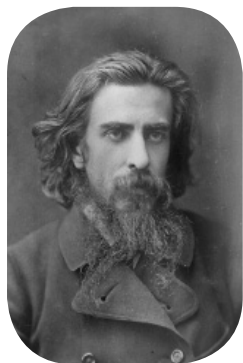
Ето защо, загадката на Марс в единството и хармонията на космоса не може да бъде обяснена нито само с астрология, нито само с изучаването на антропософия, а е една от дълбоките мирови тайни. Загадката фактически се състои в това – дали потенциалът, който човек сваля от силите на Марс ще се прояви по направление на силите на Злото или на Доброто – сложен за разшифроване въпрос, който изисква способност за дълбок размисъл, духовна и окултна зрялост.

В заключение ще кажа, че ако нещо в този материал събужда в душата ви известно раздражение или недоверие, ще си послужи с цитат от мъдростта на общия ни Учител – Рудолф Щайнер:

“Търсите ли познание за действителността, вие трябва да сте наясно, че тя трябва да бъде разглеждана от различни гледни точки. Иначе, навлизайки в света на Истината, вие навсякъде ще срещате противоречия.”

Лиана Антонова

ЗАДАЧАТА НА ЕВРОПА ИЗГРАЖДАНЕТО НА ХРИСТИЯНСКА ИНФРАСТРУКТУРА

Владимир Соловьов (1853-1900)

Руският философ и поет Владимир Соловьов, когото Щайнер нарича „един истински ясновидец“, завършва своето житейско дело с описанието на едно свое видение за бъдещето на XX и XXI век. Той го нарича „Кратка повест за Антихриста“. Който може да обхване видимата страна на образния и понятиен свят на XIX век, в който е облечен този разказ, ще открие в него знаци и възгледи, които дават възможност да се разпознаят мотивите за развитието на съвременните събития. Пример е най-новото развитие на Китай и Азия, което понастоящем говори за себе си поради заплахата от ядрена война от страна на Северна Корея и придава реалност на предчувствието на Соловьов за приближаващия „панмонголизъм“.

Актуалното видение на Владимир Соловьов за бъдещето

Описаният от Соловьов „панмонголизъм“ и „надарените със способност за подражание японци, които с изненадваща бързина и сръчност възприемат материалните форми на европейската култура“ и усвояват „също някои европейски идеи с по-незначителна стойност“, съответства на историческото развитие.

Световният господар на износа Китай се издигна до втора икономическа сила. Не войниците, а стоките на Китай завладяват света. Възможните милитаристични сили се мерят по това, което може да се постигне. Китай е главен конкурент на САЩ през XXI век и се приема от Америка като опасност за нейната позиция. Под повърхността на дипломатията се изостря една икономическа война, която се проявява в явления като взаимните обвинения относно правата отправени до Световната търговска организация. В края на 2011 г. Барак Обама казва, че „нашето присъствие и мисия в азиатско-тихоокеанския регион имат най-високи приоритети“.

По този начин не се ли доближаваме до пророческото съобщение на Соловьов за един назряващ панмонголски конфликт, който съществува на икономическо поле, но на военно е немислим?

Истинското напрежение

„Истинското противоречие не е между Америка и Русия, това е само илюзия. Истинското напрежение възниква между Китай и Америка. Въпросът е дали то ще се разпростре над Европа или над Тихия океан. Европа може да се надява, че това ще стане над Тихия океан“.
Рудолф Щайнер

Икономическата и същевременно милитаристическата ситуация на напрежение между Америка и Китай нараства. Наблюдателите се питат дали възниква „нова студена война“, или се разпознават „признаци на нов конфликт между Изтока и Запада“. През 1912 г. САЩ преместват голяма част от военните си сили от европейското пространство към азиатско-тихоокеанския регион. Причината е „засиленото нарастване на военноморските и въздушни сили на Китай“.

В австралийския град Даруин се разполагат войници, в Сингапур има от два до четири американски военни кораби, също във Филипините стари военни бази отново се възраж-

дат. Дори с Виетнам Америка изгражда една военна кооперация. Китай приема за неправилен този опит за изолация и ограничение.

„Истинското напрежение възниква между Китай и Америка“, казва Щайнер през 1924 г. в Кобервиц. Въпросът е само в това, „дали то ще се разпростре над Европа или над Тихия океан. Европа може да се надява, че това ще стане над Тихия океан“.

Подобно на Соловьов, Щайнер също вижда възможност за „панмонголски“, респективно „панкитайски“ конфликт, който би могъл да надвисне над Европа. Потвърждава се неговата преценка, че „противоречието... между Америка и Русия“, което толкова занимаваше човечеството по време на Студената война през XX век, „е само илюзия“, и че „истинското напрежение“ е „между Китай и Америка“. Противоречието между САЩ и Русия на практика избледнява, докато това между САЩ и Китай се засилва, макар все още да е засенчвано от конфликта с ислямския свят, за който Соловьов също споменава. Този конфликт също може да избледнее и да се открие същинското противоречие. Симптомите са вече налице. Изтеглянето на американските войскове части от Ирак и Афганистан, съдържаността на САЩ в Либия, а сега и в Сирия, както и изтеглянето на американските военни бригади от Германия също са свързани със стратегията почти напълно да се концентрират в Китай.

Азиатското огнище на конфликт

„Тяхната истинска грижа, разбира се, е да сформират една могъща армия и флота“, пише Соловьов по повод възхода на панмонголското движение. По отношение на въоръжаването, Китай стои много по-далеч от САЩ, но допреди известно време такива бяха нещата и в икономическо отношение. Икономически Китай бележи възход, но изглежда, че се готви да направи същото и във военно отношение. Числеността на китайската армия по света е водеща, но тази армия все още не е достатъчно модернизирана. Разходите за въоръжаване непрекъснато нарастват. От 1964 г. Китай официално е признат за атомна сила, през 2011 г. възобновява производството на атомни ракети, през 2012 г. стои, според Конгреса на САЩ, „пред ядрено въоръжаване на своите атомни кораби“, така че той е поел „пътя на едно трикратно ядрено въоръжаване“.

Америка подкрепя страни като Тайван, Япония, Индия, Виетнам, Малайзия, Индонезия и Филипините, които наблюдават израстването на Китай с нарастващо подозрение. Регионалните азиатски конфликти стигат явно до напрежението между САЩ и Китай, изразяващо се във „всички устни признания за икономическа зависимост между САЩ и Китай и за миролюбивия възход на Китай.“

„Барак Обама действа по-твърдо от Джордж Буш“, анализира ситуацията Йорг Химелрайх. Например офанзивите на САЩ в Пакистан показваха, „че Обама повече не се интересува от териториалния суверенитет на Пакистан, стратегическият партньор на Китай.“ Китай, от своя страна, планира стратегическо партньорство с Афганистан. Така Китай се превръща за САЩ „все повече в това, което беше Съветският съюз за американците през XX век: големият световно-политически противник, идеологически обърнат към царството на злото“. Последните заплахи от атомна война на

Северна Корея срещу Южна Корея и САЩ, които според експерти не са достигнали ниво на ескалация, наливат нов бензин в огъня. Въпреки откритото противодействие на Китай спрямо Северна Корея, не трябва да се забравя, че Китай е съюзник на Северна Корея, а САЩ – на Южна Корея. Тук също дреме потенциален конфликт. – В Азия се подготвя нещо, което би могло да носи

в себе си потенциала, който да изпълни предсказанието на Соловьев, дори големите военни конфликти да изглеждат малко вероятни. Напрежението между Азия и Запада, предсказано както от Соловьев, така и от Щайнер, става действителност чрез икономическата борба.

Излъчва ли Европа достатъчно християнска светлина?

От друга гледна точка представя темата антропософски ориентираният лекар, психиатър и писател **Бернард Лийвехуд** (1905-1992). Той посочва една историческа закономерност, според която на всеки 800 години „ариманическите марсови демони“ провеждат един антихристиянски поход, водещ началото си от Азия.

Преди християнската епоха проявленията на този поход са в Китай, както може да се прочете в китайските анали.

След Христос обаче „монголците достигат Европа. Между 350 и 450 г. този дух се пробужда. Атила достига портите на Рим. Той обещава на своите хора да плякосат Рим.“ Но папа Лъв I излиза пред него в „тържествени одежди и с кръст в ръка. Легендата разказва, че Атила имал видение и съзрял архангел Михаил да язди бял кон над облаците. Факт е, че Рим не е плякосан и Атила се оттегля към Унгария.“

Щайнер обяснява, че тези хора са ръководени от марсовите демони, които добиват сила, „защото другите се страхуват“. Но „в мига, когато се появява един велик посветен в Христовата светлина, демоните го удрят на бягство (изоставят също и душите на бойците) и хората се опомнят и се събуждат от един сън“. 800 години по-късно, между 1150 и 1250 г. отново се стига до монголско нашествие над Европа, което приключва чрез подобен тайнствен процес. След победна битка монголците се оттеглят и изоставят Европа без основателна причина. „И тук се явява светлата аура на християнския посветен, принудил монголците да избягат“.

Според Лийвехуд „следващият поход“ ще се състои около 800 г. по-късно, между 1950 и 2050 г. „Разбира се, този път те няма да дойдат, яздейки конете си, но ще дойдат.“

В съответствие с предсказанието на Щайнер, въпросът дали напрежението между Китай и Америка ще се разпростре над Тихия океан или над Европа ще зависи – според

Лийвехуд – както и в миналото, от това „дали Европа излъчва достатъчно християнска светлина“. Лийвехуд вижда задачата на Европа в „изграждането на една християнска инфраструктура“. Защото „един християнски посветен може да работи само тогава, когато е налице християнска инфраструктура“. Става въпрос също и за това, „навсякъде да се из-

„Срещата на Лъв Велики с Атила през 452 г.“ от Рафаел показва папа Лъв I на път за среща с Атила. Над него са свети Петър и свети Павел

граждат малки и големи организации, в които да се работи духовно“.

Срещу тази задача на Европа работят други сили, които искат да възпрепятстват духовната работа. Например с помощта на една повърхностна форма на европейско обединение. „Обединени европейски държави ще се превърнат в един силов блок, в една супер-държава. Ако всички ние бяхме посветени, щяхме да видим как Ариман и Луцифер се опитват да ни отклонят от духовния път.“

Ето какво казва Рудолф Щайнер за Соловьев:

„Искам да нарека Владимир Соловьев, руския философ и мислител, истински ясновидец, макар той да е успял да прогледне в чистия духовен свят само три пъти през живота си: За първи път като деветгодишно момче; за втори път в Британския музей; и за трети път, когато е бил в Египетската пустиня и е наблюдавал египетското звездно небе над себе си. Тогава с него се случва това, което е резултат от ясновиждане. В него разицфтява онова, което се изразява като бъдещото виждане на човешката еволюция.“

Инго Хоппе

„Дас Гьотеанум“, април 2013 г.

Превод от немски: **Христо Маринов**

РЕШЕНИЯ ВЗЕТИ В СОФИЯ

На 14 и 15 юни 2013 г. в София се проведе срещата на европейските генерални секретари и националните представители. Те бяха топло посрещнати от представителя на България Трайчо Франгов и въведени в богатата култура на страната. Като част от серията конференции под общото заглавие „*Душата на Европа*“, следващата конференция ще се проведе **от 29 до**

31 август 2014 г. във Варна на брега на Черно море, където тази култура може да се изживее.

Срещата в София беше посветена най-вече на въпросите на членовете, изискващи задълбочаване. Беше взето решение да се организира „*Ден на членовете*“ в Гьотеанума на **8 и 9 ноември 2013 г.**, където ще се обсъдят конструктивно теми като опасност-

та от поляризиране по фундаментални антропософски въпроси, разполагането на дървената скулптура на Рудолф Щайнер в Гьотеанума, дебата за расизма и т.н.

Като цялостна равностметка, срещата беше много ползотворна и обнадеждаваща.

Пол Макай

За Ръководството на Гьотеанума

СОФИЯ – ДОМАКИН НА ВАЖНА СРЕЩА

София, 14-16 юни 2013 г.

В последните години срещите на европейските генерални секретари и националните представители с Ръководството на Гьотеанума се преместиха на изток – Полша, Вроцлав, 2011 г., Словакия, Братислава, 2012 г., където се реши България да организира срещата през 2013 г.

В последните месеци след Годишното събрание София се превърна в основна цел и посока на антропософията в Европа.

Генералните секретари на националните антропософски общества в Европа започнаха да пристигат още на 12 юни, с желанието да им остане повече време за историята и културата на София и България.

Лена Вестергреен, Финландия и Стефано Гаспери, Италия бяха първите, последвани от Матс Ола Олсон, Швеция и Ева Вашниевска, Полша. На другия ден към групата се включиха Сейа Цимерман, Гьотеанум, Хартвиг Шилер, Германия, Хелмут Голдман, Австрия и Ерик Шашинка, Словакия. На 13 юни следобед групата посети националния исторически музей, където ни очакваше един антропософски гид – Юлия Константинова от АОБ. На другия ден към групата се присъединиха Рене Бекер, Франция и Кристина Лусия Парментир, Белгия, с които посетихме археологическия музей, църквата Св. София и храм-паметника Св. Александър Невски. На обед на 14 юни пристигнаха Вирджиния Сийз, Пол Макай, Бодо фон Плато, Юстус Витих и Джоун Слей от Ръководството на Гьотеанума, както и Рон Дунселман от Холандия. По-късно дойде и Алексей Жуков от Русия.

Конференцията започна в 16 часа в хотел Рила, зала Агарта. Д-р Трайчо Франгов, председател на антропософското общество-домакин приветства гостите и разказа в ретроспекция историята на Антропософското общество и движение в България – събитията през 2012, 2011, 2009 и 2007 г., спря се на конференцията през април 2002 г. в София, основаването на Антропософското общество на Михаиловия празник през 2001 г., началото на Първи клас през 1999 г., семинарите по Валдорфска и лечебна педагогика, арт-терапия и медицина, лекторите основно от Холандия и Германия, груповата работа в София, Стара Загора и Варна, пионерите основали антропософията у нас. Разказа за посещението на Ита Вегман в България през 1939 г., като първи антропософски импулс у нас, за историята на София, станала столица в самото начало на Михаиловата епоха – 1879 г., за нейното минало, имената й Триадица, Средец и Сердика, Събора през 343 г., римското време и императорите Константин, Галерий, Траян, Тракийските царе, Македонските – Александър и Филип...

Конференцията продължи с темата за поляризацията антропософските

общества и особено с противопоставянето между Сергей Прокофиев и Юдит фон Хале. Изказаха се различни мнения за ситуацията и как да се излезе от нея. Споделиха се събития от антропософския живот във Франция и в Италия.

Времето напредваше и поради умората с радост се възприе идеята да се посети симфоничния концерт в зала България – Чайковски и Прокофиев.

На другия ден 15 юни работата започна още в 9 часа сутринта. Отново темата от предния ден продължаваше да вълнува участниците. После Пол Макай разказа за проекта за обновяване на Гьотеанума и преместването на дървената скулптура „Представителя на човечеството“ в голямата зала. Останалите членове на Ръководството разказаха за своите задачи и проекти. В кафе-паузата с Вирджиния си спомнихме за г-жа Вера Гюлгелиева.

Темата за Висшето училище в различните страни също беше коментирана.

Следобедната част започна с лекция на Т. Франгов за духовната връзка между Рудолф Щайнер и Петър Дънов. Началото ни върна в миналото – 333 г., средата на епохата на Разсъдъчната душа, когато мисленето загубва своята живост и се провежда срещата на четиримата Учители. Премина се през 337, 343, 348 г. – Вулфила, 500 г., IX век, славянската писменост и християнството, Събора през 869 г., срещите в духовния свят, Богомилството през X век – неговите корени, същност и влияние върху Европа, 1 000 години по-късно двамата Учители на XX век, Рудолф

Щайнер и Петър Дънов – съвпадения и различия в жизнените им пътища. Лекцията, пожелана от една част участниците още преди месеци, предизвика голям интерес, бяха зададени около 20 въпроса и дискусиата продължи повече от половин час.

След паузата отново темата за Антропософското общество в Европа

беше на дневен ред.

Вечерта във френския културен институт българската оперна певица, която живее в Париж, Вера Николова в акомпанимент на пианиста Марио Ангелов специално за гостите на конференцията изпълни около 20 песни на 6 езика и беше горещо аплодирана от публиката. Гостите бяха представени

на публиката, която имаше възможността да се запознае и да разговаря с всеки. Общуването продължи на общата вечеря, където всеки който пожела да дойде, можеше да влезе в по-непринуден разговор с нашите гости.

Т. Франгов,

Председател и представител на АОБ

БЛАГОДАРЯ ЗА ВДЪХНОВАВАЩОТО ИЗЖИВЯВАНЕ

Специално интервю със **Сея Цимерман**, член от Ръководството на Гьотеанума

Уважаеми читатели на „Антропософски вест“ в България,

Първо искам да ви благодаря за вдъхновяващото изживяване в София! Макар че няхаме много време, мисля, че успяхме да почувстваме богатата и важна култура на България. Струва ми се, че е много подходящо конференцията „Душата на Европа“ да се проведе във Варна през август 2014 г.

Тази среща е третата, която се провежда в Източноевропейска страна. През лятото на 2011 г. Ева Вашневска, националната представителка на Полша покани европейските генерални секретари в Кобервиц Там работихме на мястото, където Рудолф Щайнер изнася курса за биодинамично земеделие през юни 1924 г. След това Ерик Сашинка покани кръга в Братислава, родният град на Карл Юлиус Шрьоер. Трайчо Франгов пое щафетата и ни покани в София. Рудолф Щайнер е бил добре осведомен за духовните течения в България, а Ита Вегман е включила България в последното си голямо пътуване през лятото на 1939 г.

Срещата в София даде възможност на Ръководството да задълбочи работата с европейските генерални секретари и националните представители в Европа.

В едно езотерично общество като Единното антропософско общество винаги някои теми излизат повече на повърхността и активизират или тревожат членовете. Ние разгледахме този въпрос и решихме да организираме „Ден на членовете“ в Гьотеанума на 8 и 9 ноември след конференцията на генералните секретари.

Генералните секретари се събират в Гьотеанума два пъти годишно – през ноември и през пролетта преди

Сея Цимерман, родена 1953 г.
в Хелзинки, Финландия.
Член на Ръководството от 2006 г.

Общото годишно събрание. Националните представители присъстват също на срещата през пролетта. Освен това, генералните секретари се събират и през януари и юни. Тези срещи се провеждат всеки път в различна страна. Генералните секретари се грижат за връзката между Гьотеанума и съответното национално общество и членове. Срещите в различни страни разширява общото разбиране за работата, която се върши в много различна обстановка.

За повечето от нас София и България бяха съвсем непознати. Програмата ни беше отлично планирана. Възможността да чуем нещо за историята на България от нашия гид Юлия Константинова беше голям подарък за нас. Някои от нас можахме да посетим Рилския манастир и Пловдив.

Самата аз знаех много малко за България и се опитах да се подготвя като прочетох някои неща за богомилите. Разбира се, посещението на самото място носи по-тясна връзка и събужда интерес човек да научи и разбере още повече. Беше интересно и да се видят демонстрациите, които точно тогава започваха.

На първото Общо годишно събрание на Антропософското общество на 3 февруари 1913 г. в Берлин, Рудолф Щайнер говори за съществуващото Антропософия – как в наше време човек приема в душата си това същество, свързва се с него и след това то застава пред човека. Така че антропософията винаги говори с индивидуализиран глас. Повече подробности могат да се прочетат в писмата до членовете, които Рудолф Щайнер пише по-късно, след Коледното събрание. Рудолф Щайнер говори и за различните народностни души и как да се научим да разпознаем нашата народностна душа. Да познаеш себе си носи на човек разбиране за различията в социалния живот. По този път на търсене българите могат да намерят тяхната специфична антропософска задача.

Една от важните теми, които се повдигнаха на заседанията на Ръководството на Гьотеанума, а след това и заедно с ръководителите на секции към Висшето училище от 10 до 12 юни 2013 г. беше „наука и антропософия“. Кои са критериите след 100 години огромно количество практически плодове, видими в училища, лечебни домове, болници, биодинамични ферми и т.н.?

Рудолф Щайнер дава идеи, които са приети като „работни хипотези“. Тези „хипотези“ намират своето потвърждение в практическия живот. Наред с ползата от тях обаче възникват и други въпроси, върху които трябва да се работи. Дошло е времето, когато трябва да се работи по-прецизно и да се дефинира този вид наука, тъй като тя не се вмества в общоприетата дефиниция.

Пожелавам всичко най-добро на антропософите в България!

Сея Цимерман

МОЕТО ПЪРВО ПЪТУВАНЕ ДО ДОРНАХ И СРЕЩИТЕ МИ ТАМ

Сега, след 16 години отново с въодушевление и носталгия се връщам към първото си съдбовно пътуване или връщане в оня духовен дом – Гьотеанума. Сега, след толкова ходения рядко мога да изпитам онова първо настроение на лекота и радост, на безвремие, с което стоях на летището в София в очакване на полета, заедно с двете ми колежки от друга клиника, с които пътувахме до Цюрих, разхождахме се до езерото, те продължиха с влака до Женева, а аз за Базел и които повече не срещнах.

През 1997 г. ентузиазмът на няколко лекари у нас, срещнали вече антропософията, доведе до усилено търсене на контакти с Гьотеанума и медицинската секция за реализация на една възможност за специализация в клиниката Св. Лука в Арлесхайм. Една дама от антропософията у нас, която скоро премина прага също помогна, написвайки писмо до друга българка, лекар, живееща в Дорнах, която пожела да ме приеме у дома си. Съдбата помагаше и ме водеше, а аз ѝ се доверявах напълно. На гарата в Дорнах двама босненеца бързо разпознаха безпомощния в ситуацията балканец, взеха му куфарите, качиха го на автобуса, почерпиха го една кока кола и го съпроводиша в търсенето на адреса, което се оказа никак лесно.

Други двама – Херман и Георги – ме поеха и така стигнах до целта. Беше 20 септември. Тогава тази дата не ми говореше нищо. Стоях, така както Каспар Хаузер е стоял в Нюрнберг. Гьотеанума, като един недостъпен замък се открояваше на хълма. На 21 обикалях околността, а вечерта с Херман отидохме с колата му до Арлесхайм, където на един коктейл в Хаус Видар се събираха участниците и преподавателите в семинара. Първи запознанства – Сугра от Боливия, Джан Паоло от Италия, също с водещите семинара – д-р Розелке Цех и д-р Криста ван Телинген. Бяхме 13 лекари от 12 страни, които щяха да се обучават в антропософска медицина.

На 22 започнаха заниманията ни. Балканският дух ни събра с Констанца от Румъния и Динко от Хърватия. Петер Хойсер, сега професор по антропософска медицина в Берн и в Германия, ни въвеждаше в научния подход в

антропософията. А Криста ни въведе в ежедневните упражнения за мислене, воля, чувства, позитивност.... като ни изпитваше всяка сутрин.

Няма да забравя 29 септември, когато за една седмица дойде да ни обучава д-р Йооп ван Дам от Холандия, учейки ни да наблюдаваме растенията в градините на болницата. А 2 дни по-рано отидохме всички отсреща – във Франция, в Колмар, музея Изенхайм с олтар на Матиас Грюневалд. Този образ на Христос от Мистерията на Голгота остана завинаги запечатан в съзнанието ми.

В групата ни имаше дух на въодушевление и топлина, идващ както от най-младите – Мадлейн от ЮАР, Наташа от Русия, Сарита от Индия, така и от 70 годишния Джон от Англия, който ми стана духовно близък. Занимавахме се с моделиране и рисуване, евртимия и говорно формиране, а през укендите тръгнахме за Женева или Берн, усещайки красотата на архитектурата от Средновековието или духът на църк-

вите на Реформацията от времето на Калвин и Цвингли.

Всеки от нас беше доведен от съдбата по свой начин. Пег от САЩ, беше дошла с трите си прекрасни руси деца за няколко месеца, търсейки лечение за едното от тях. Констанца също имаше болни в къщи – дъщеря и майка. След 5 години се видяхме отново – и двете бяха починали, а тя работеше саможертвено в едно антропософско селище.

Останалите от групата бяха Алфред от САЩ, Мариана от Германия и Игор от Полша. Духовната връзка между нас все повече се усилваше. Затова допринесе и появата на големия антропософски лекар, д-р Ото Волф. Забележителна и струяща от енергия и хумор личност, с която прекарахме една пълна седмица. Няколко години

след това почина, но 9 години по-късно срещнах неговата съпруга д-р Хофман-Волф, с която станахме духовни приятели.

Моите хазяи – д-р Теменуга Станева-Кьопке и Херман Кьопке заминаха 2 седмици за Египет и ми оставиха къщата и кучето, немска овчарка, с която всяка вечер тичахме да старата крепост сега в руини, помнеща битката за Швейцария от 1499 г., тук в Дорнах. Всеки ден се спусках от горен Дорнах покрай Гьотеанума и след около 20 мин. стигах до Арлесхайм, Видар Хаус, където се провеждаха занятията. Сутрешният хлад компенсирах със седмичната мантра от календара на душата, която превеждах на български, защото всеки я казваше на своя език преди началото на учебния ден.

Срещите ни с д-р Михаела Гьоклер и д-р Вирджиния Сийз, които дойдоха да изнасят лекции, продължиха и в следващите години, чак досега.

Едно разтърсващо за мен преживяване беше ходенето в Алпите. Нямахме желаещи да дойдат, но големите планинари умеят да общуват така с духа на планината, че не чувстват липсата на хора около тях. Стоях на 2 000 м пред Айгер, който се издигаше още 2 000 м над мен – 4 000 м. И тази височинна разлика ме изпълваше с преклонение и въодушевление.

В голямата зала на Гьотеанума влязох в последните дни. Въпреки ремонта и скелето в един ъгъл се състоя малък концерт. Тогава не можах да усетя онзи дух на духовния дом, който в следващите си посещения все повече ме изпълваше. Наближаваше края на семинара. Усещахме болката от раздялата. Появата на всички преподаватели на прощалното парти и особено на Йооп ван Дам ни ощастливи. Поканих го в България. Едва след 2 години имаше свободна седмица.

Всеки благодари за всичко, сбогувахме се и участниците не се срещнахме повече.

И сега, 100 години след полагането на основния камък на първия Гьотеанум през 1913, отново търся мистерията на датата 20 септември. Не беше ли това времето на Елевзинските мистерии, които се повтарят по един нов начин в новата епоха?

Д-р Трайчо Франгов

ПЪТУВАНЕ КЪМ ЧОВЕШКОТО

Седем години антропософска лечебна педагогика и социална терапия в България

След дълги години, в които корабът на антропософската лечебна педагогика и социална терапия пропускаше България, най-после преди седем той акостира на черноморското ни пристанище Варна. Ако трябва да проследя пътя досега, бих могла да отбележа няколко важни момента – единият е създаването на нашата общност около третата година, другият е учредяването на настоящото Сдружение по антропософска лечебна педагогика и социална терапия (www.oporabg.com), а третият чука на вратата...

Това са важни моменти, но по-важно е какво оставят те в нас, какви дарове получаваме.

Когато приемеш духовни принципи, но не ги преживееш вътрешно, не ги одушевиш, се превръщаш в догматик, а догматикът е човек, който трудно би могъл да се вчувства в чуждата индивидуалност и да види нейната ценност не абстрактно, по принцип, а като реалност, която можеш да докоснеш с душа. Реалното докосване е толкова силен процес на взаимодействие, че на практика след това не си същият човек. Ако отделяхме достатъчно внимание на това, много конфликти, антипатии, противоречия можехме да сведем до допълващ, но не определящ фактор.

На това учат лечебната педагогика и социалната терапия – на откриване и вглеждане в чисто човешкото. Да усетиш и преживееш същностно човешкото у другия – това е събуждане на чисто човешкото в теб самия. И това е процес, съизмерим със сериозно доживотно нараняване – никога не можеш да забравиш преживяното и то белязва живота ти. Нещо повече – имаш нужда да откриваш това човешко във всеки един, който срещаш.

Често този проблясък, това откриване на човешкото е много по-чист и видим процес при хора, нуждаещи се

от специални грижи за душата. Едно същество с окаян вид, с множество деформации, което не знае къде е, кой е и защо е, е храм на човешкото, откажало да се идентифицира напълно с време, пространство и тяло. Можем да разберем дълбоките причините за тази му съдба – има достатъчно средства за това – но на този етап те се оказват ненужни за приемането и разбирането му.

Това е задачата на лечебните педагози и социалните терапевти – да намират човешкото, да се обръщат към него и да му помагат да се прояви като най-силното и здраво ядро. Това води до лечебен ефект, не по-малко силен и за самия терапевт. Лечебната педагогика и социалната терапия са двете: самотерапия и терапия. Процесът на пречистване, който започва да тече от мига, в който приемеш частица от антропософския импулс, не е никак лек. Действието му за душата е като действието на рициновото масло за тялото.

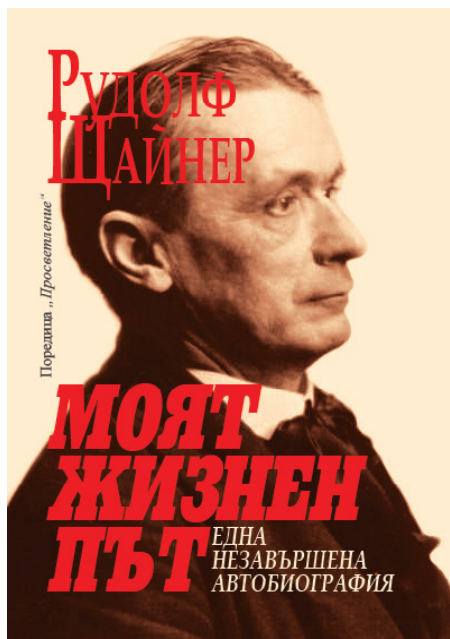
Има един преломен момент, в който имаш избор – да се върнеш назад, да изоставиш новия импулс, или да прекрачиш границата и да приемеш този процес на самоочистване, на продължително търсене на човешкото. Понякога кръстопътят е жесток, особено

но ако се случи през някой от преломните периоди в биографията, като възврата на лунните възли, сатурновото завръщане или границата между два седемгодишни периода... Често само смелостта е тази, която може да определи избора.

И идва моментът, в който душата ти на терапевт е преживявала толкова интензивно срещата с човешкото и неговите проявления и феномени, че се случва нещо удивително – сетивата започват сякаш да функционират на нова честота. Един малък дар-проклятие е способността да усещаш фалш и истина в думите и хората. Душата тъгува, когато ѝ говорят с книжни фрази, неизстрадано, а ликува, когато получава лично преживяно послание, получава го като дар от другия. А най-големият дар, който терапевтът може да поднесе на другите е себе си, своето пречистено астрално, своето оздравено етерно тяло и своя Аз, който е стъпил все още неуверено на пътя на добродетелите, но е разбрал, че пътуването едва сега започва и преживява, че всеки човек е Атлас – стъпил на Земята, за да крепи Небето.

Зорница Вълкова, Варна
(лечебен педагог и социален терапевт)

НОВИ КНИГИ

Наричат Рудолф Щайнер „най-добре пазената тайна на двадесети век“. Коя е забележителната индивидуалност, криещ се зад тази личност? Кой е човекът, дал на света духовния път на Антропософията? Какво лежи зад идеите, познати днес като Валдорфско образование? В тази автобиографична книга Щайнер си спомня първите тридесет и пет години от своя живот. Въпреки че рядко говори по въпроси от личен характер, тук ни се предлага рядката възможност да погледнем поотблизо в неговия вътрешен мир, във взаимоотношенията му с другите и в събитията, които го формират като личност. Това не е обикновен разказ за успехите и провалите в живота, а пътят на една душа, така че ставаме свидетели на развитието на съзнанието на един съвременен духовен учител.

НОВИ КНИГИ

Рудолф Щайнер притежава точен и остър научен ум в съчетание с вродена способност да вижда в духовния свят. Той признава целостта и значението на методите на съвременната наука и така развива една модерна дисциплина, която нарича „Духовна наука“. Оттогава насетне неговите прозрения са докоснали и обогатили много области в живота по начин, който продължава да променя живота на хората.

Тази книга е автопортрет на един човек, чиито идеи изпреварват нашето време, но са крайно необходими в един все по-объркан и материалистически настроен свят.

Изминаха точно 2 години, откакто възникна и стартира инициативата за превеждане и издаване на автобиографичната книга от Рудолф Щайнер „Моят жизнен път“.

Импулсът за тази идея се роди у мен спонтанно, но той беше толкова силен и вдъхновяващ, че още от самото начало не вярвах да има нещо общо със случайност или моментно хрумване. По-скоро съдбата действащи в онзи момент. Не бе случайно, че размишлявайки над него, си спомних, че през 2011 година се навършват 150 от рождението на Рудолф Щайнер. И така, вече осъзнавах, че е дошло времето да се роди още нещо, а именно българският вариант на „Моят жизнен път“. От няколко години бяхме прекъснали дейността по издаване на книги от Рудолф Щайнер поради външни причини. И въпреки че бяхме изправени пред същите фактори, аз

НОВИ КНИГИ

бях вътрешно убеден, че нищо отвън няма да попречи на издаването на тази книга. Скоро възникна и идеята за абонамент и по този начин изглеждаше, че външните препятствия са преодолени. Започнахме работа и... осъзнахме пред какви предизвикателства сме изправени. Преводът на „Моят жизнен път“ се оказа една съвсем нелека задача, едно душевно и физическо изпитание. Ала наред с трудностите нарастваше и увереността, че делото ще се осъществи успешно, че ще имаме на български език един великолепен превод на една безценна творба.

Сега, когато двете години работа са зад гърба ни, мога да чувствам единствено благодарност, благодарност към съдбата, към Рудолф Щайнер, че имаме възможност да притежаване такъв великолепен духовен дар – неговата духовна автобиография. Разбира се, изказвам най-дълбока благодарност към работата на преводача, Мария Пашова, благодарност изказвам и на всички, които разбраха и приеха идеята за абонамент, без която едва ли щеше да бъде възможно това издание да се появи на български език! Също така специално благодаря на един човек, който желае да остане анонимен, за финансовата помощ, благодарение на която известен брой книги ще достигнат безплатно до хора, които нямат възможност да си ги закупят. Бих искал да пожелаая на читателите най-дълбоки, изпълнени с най-ценно съдържание душевни изживявания при срещата с тази книга!

Христо Маринов

През ноември 2013 г. предстои издаване в Поредица „Просветление“ на книгата „Азът и неговият двойник. За психологията на сянката“ от проф. д-р мед. Олаф Кооб. След срещата с книгата „Наркотична консултация“ (2003 г.) българският читател отново ще има удоволствието да се потопи в творчеството на антропософския лекар терапевт и лектор Олаф Кооб, който в предстоящото издание ни открехва дверите към тайните на двойствеността, сенките на съдбата и любовта, аза и демоничните сили, проблемите на мъжката и женската същност, психологията на злото и много други скрити страни

на душевността, разгледани от съвременна антропософска гледна точка.

Скоро след излизане на книгата ще имаме възможността да се срещнем и с автора, който ще ни гостува в България, за да изнесе лекции, свързани както с тематиката на книгата, така и с лечебната педагогика, арт-терапията и др.

Изданието ще се отпечата в ограничен тираж, затова няма да се появява в книжарниците. Желаетелите да поръчат книгата могат да се свържат с мен за повече информация по email: hristo_marinov@abv.bg

Христо Маринов

ПОКАНА

100 ГОДИНИ ОТ ПОЛАГАНЕТО НА ОСНОВНИЯ КАМЪК
ЗА ПЪРВИЯ ГЪОТЕАНУМ

20 септември (петък) от 18:30 часа
в хотел Рила, ул. „Калоян“ № 6, София

Евритмия – „Алелуя“

Словото произнесено от Рудолф Щайнер на 20 септември 1913 г.
Макрокосмическата молитва,
дадена за пръв път на същия ден преди 100 години

ЗАПОВЯДАЙТЕ!

Нека да отбележим заедно това забележително събитие!

ПОКАНА ЗА МИХАЙЛОВИЯ ПРАЗНИК

29 септември (неделя) от 13:00 часа
в хотел Рила, ул. „Калоян“ № 6, София

ПРОГРАМА:

Евритмични социални упражнения

Представяне на книгата „Моят жизнен път“ от Рудолф Щайнер

- от преводача *Мария Пашова*
- от редактора *Христо Маринов*

„Пътят, истината и животът на Рудолф Щайнер“ –
лекция от д-р *Трайчо Франгов*

Разговор в кръг – водещ *Йордан Димитров*

ВСИЧКИ ЧЛЕНОВЕ И ПРИЯТЕЛИ СА ДОБРЕ ДОШЛИ!

ПОКАНА

ГОСТУВАНЕ НА Д-Р ВИРДЖИНИЯ СИЙЗ
(член на Колегиума на Школата за духовна наука,
член на Ръководството на Гъотеанума)

18 и 19 октомври (петък и събота)
в хотел Рила, ул. „Калоян“ № 6, София

На 18 октомври (петък) от 18:00 часа и на 19 октомври
(събота) от 10:00 часа д-р Сийз ще изнесе лекции само
за членовете на Първи клас

На 19 октомври (събота) от 18:00 часа вечерта д-р Сийз
ще изнесе лекция за всички членове на Антропософското
общество, както и за приятели на антропософията на тема
„Окултни знаци и ритуали“

СМЕХОСОФИЯ

„Доколкото анекдотите са верни, те са по-истински от истината...”

Р. Щайнер

„Една майка, очевидно горда със синовете си, веднъж с много загрижен тон попита Рудолф Щайнер: „Бихте ли ми казали кои са били моите синове в предишните си инкарнации?” – Напълно сериозен, д-р Щайнер веднага ѝ отговори: „Шилер и Гьоте!” (от спомените на Фред Пьопиг)

„През 1919 г., един руски социалист, емигрант в Швейцария, помоли Рудолф Щайнер да го разведе из Гьотеанума и неочаквано му зададе следния въпрос: „А как бихте определили Вашите политически убеждения?” – „Ако трябва да съм точен” – гласеше отговорът – „бих определил себе си като анархист. Но понеже с тази дума се свързват доста неща, които не одобрявам, предпочитам да се нарека „не-анархист”. Накратко: предпочитам по-малко намеса на държавата и повече лични инициативи”. (от спомените на Ася Тургенева)

„Рудолф Щайнер винаги се противопоставяше на всякакъв род ласкателства. Веднъж, един инженер от голяма фирма се обърна към него с думите: „Хер доктор, вие спомагате за преодоляването на сегашната културна криза именно защото сте голям философ!” – Рудолф Щайнер възрази съвсем сдържано: „Философията няма нищо общо с тези неща. Ако аз давам някои полезни неща, това се дължи най-вече на обстоятелството, че още от ранното си детство съм се научил сам да почиствам обувките си.” (от спомените на Херберт Хаан)

АНТРОПОСОФСКИ ГРУПИ

ВАРНА

Антропософска група
„Михаилова ковачница”
Радослава Ангелова
тел. 0878 478 638

Група „Духът на Петдесетница”
Веселина Радкова
тел. 0888 515 174
Радослава Ангелова
тел. 0878 478 638

ПЛЕВЕН

Антропософска група „Светилник”
Галина Трифонова
тел. (064) 840 564; 0888 632 206

СОФИЯ

Група „Михаил”
Лалка Фингарова, тел. (02) 868 99 49;
0888 263 741

Антропософски кръг „Аристотел”
Доц. д-р Иванка Кирова,
тел. (02) 831 78 74

Група „Рудолф Щайнер”
Александър Бояджиев
тел. 0888 406 095

Група „Ариадна”
Диана Ботушарова
тел. (02) 840 76 43; 0889 345 730

Група за слово и драма
„Мари Щайнер”
Богдана Вульпе
тел. (02) 983 18 68; 0877 836 822

Група „Космософия”
Лиана Антонова, тел. (02) 856 67 35

Група „София”
Васил Назъров, тел. 0878 817 417

Курсове по антропософска
социална арт-терапия
За желаещи от София и
от провинцията.
За връзка:
Снежана Бечева 0887 049 946 и
Вихра Калапишева 0887 152 335.

СТАРА ЗАГОРА

Група „Антропос-София”
Дора Петрова, тел. (042) 643 500

Група „Рудолф Щайнер”
Георги Акабалиев, тел. 0878 398 509

Група „Клуб на родителите”
Иглика Ангелова, тел. 0885 910 339,

Социална художествена терапия
(арт-терапия) Дочка Колева,
тел. (042) 621 330; 0886 824 715

ТЪРГОВИЩЕ

Група по лечебна педагогика
Константин Адамов
тел.: (0601) 811 07; (0899) 609 516

ЯМБОЛ

Група „Светлина”
д-р Ива Манева, тел. 0887 179 057

ФОНД за НАБИРАНЕ на СРЕДСТВА

за закупуване на
Антропософски дом
в София (към АОб)

Дарителски сметки:

BGL BG24UNCR76301075590031
USD BG10UNCR76301175509595
EUR BG07UNCR76301475508630

Всички суми преведени по тези сметки
както от физически, така и от юри-
дически лица, подлежат на данъчни
облекчения.

Текуща наличност: 2290 лв.

За контакти:

Георги Акабалиев – 0878 398 509
Александър Бояджиев – 0888 406 095

БЛАГОДАРИМ !

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Диана Ботушарова
Веселина Велкова
Димитър Димчев
Христо Маринов
Георги Акабалиев
Тел: (02) 840 7643; 0879 923 866
e-mail: vestnik@aobg.org
уебсайт: www.aobg.org

Отговорност за съдържанието на
публикуваните материали носят
единствено техните автори.